តម្លាភាពកម្ពុជា
TRANSPARENCY INTERNATIONAL Cambodia

ខែ មករា ឆ្នាំ 2024

ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងការរៀបចំផែនការថវិកាសម្រាប់ឆ្នាំសារពើពន្ធបន្ទាប់

មតិយោបល់ពីក្រុមការងារថវិកានៃអង្គការសង្គមស៊ីវិលលើច្បាប់ ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ 2024

ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃថវិការដ្ឋឆ្នាំ2024៖ ចំណូល ចំណាយ និងឱនភាពថវិការដ្ឋ

ការចំណាយរបស់រដ្ឋឆ្នាំ 2024
(ឯកតា លានរៀល)

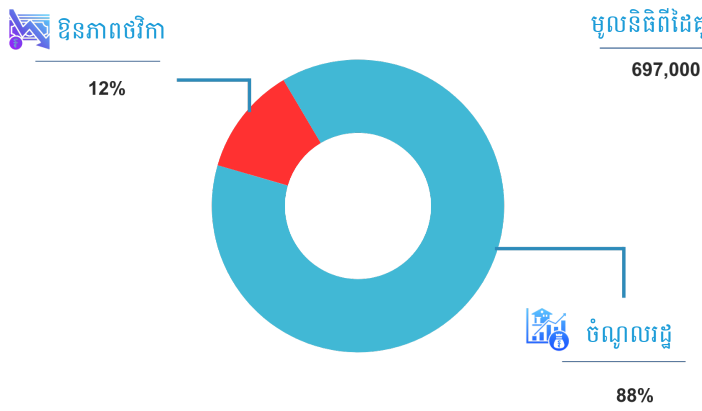

ប្រភពចំណូលនៃឱនភាពថវិកាឆ្នាំ 2024
(ឯកតា លានរៀល)

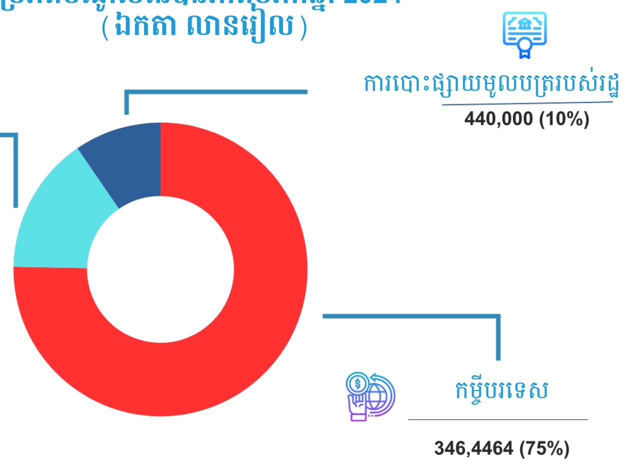

- ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (GDP) របស់ប្រទេសកម្ពុជានៅឆ្នាំ2024 ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានកើនដល់ **5.6%** និងព្យាករណ៍ថាកើនឡើងដល់ **6.6%** ក្នុងឆ្នាំ **2024** ដែលឈានដល់ចំនួន **142,957** ពាន់លានរៀល ឬ **35.16** ពាន់លានដុល្លាអាមេរិក
- យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព នៃថវិកាឆ្នាំ2024
  - ពង្រឹងសេវាថែទាំសុខភាព
  - ការពង្រីកបន្ថែមនូវជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និងជំនាញបច្ចេកទេស សម្រាប់ក្រុមជនក្រីក្រ និងក្រុមដែលមិនសូវទទួលបានការយកចិត្តទុកដាក់
  - ដាក់ចេញនូវកម្មវិធីជំនួយសង្គមដល់គ្រួសារងាយរងគ្រោះ
  - ការជំរុញការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ តាមរយៈកិច្ចគាំទ្រហិរញ្ញវត្ថុ
- ការចំណាយថវិការដ្ឋឆ្នាំ **2024៖ 9,129.25** លានដុល្លាអាមេរិក ដែលធ្លាក់ចុះចំនួន **5.3%** បើធៀបទៅនឹងឆ្នាំ **2023**។ ការចំណាយមូលធនបានធ្លាក់ចុះគួរឱ្យកត់សម្គាល់ចំនួន **31%** ដោយសារការទូទាត់បំណុលសាធារណៈ មិនបានកត់ត្រាក្នុងចំណាយមូលធន។
- ចំណូលថវិការដ្ឋឆ្នាំ**2024** មានចំនួន **7,997.27** លានដុល្លា ដែលធ្លាក់ចុះចំនួន **11.6%** បើធៀបនឹងឆ្នាំមុន
- ឱនភាពថវិការដ្ឋឆ្នាំ**2024៖ 12.29%** ដែលស្មើនឹង **3.22%** នៃ ផ.ស.ស ខណៈដែលឆ្នាំ**2023**មានដល់ **25%**
- ចំណាយថវិការដ្ឋឆ្នាំ**2024៖** មានការធ្លាក់ចុះ **5.3%** តែចំណាយចរន្តបានកើនឡើងចំនួន **12.9%** ស្របពេលដែលចំណាយមូលធនធ្លាក់ចុះចំនួន **31%**

ចំណូលសរុបថវិការដ្ឋ និង ចំណាយសរុបថវិការដ្ឋ ចាប់ពីឆ្នាំ 2019 ដល់ 2024 (គិតជា លានរៀល)

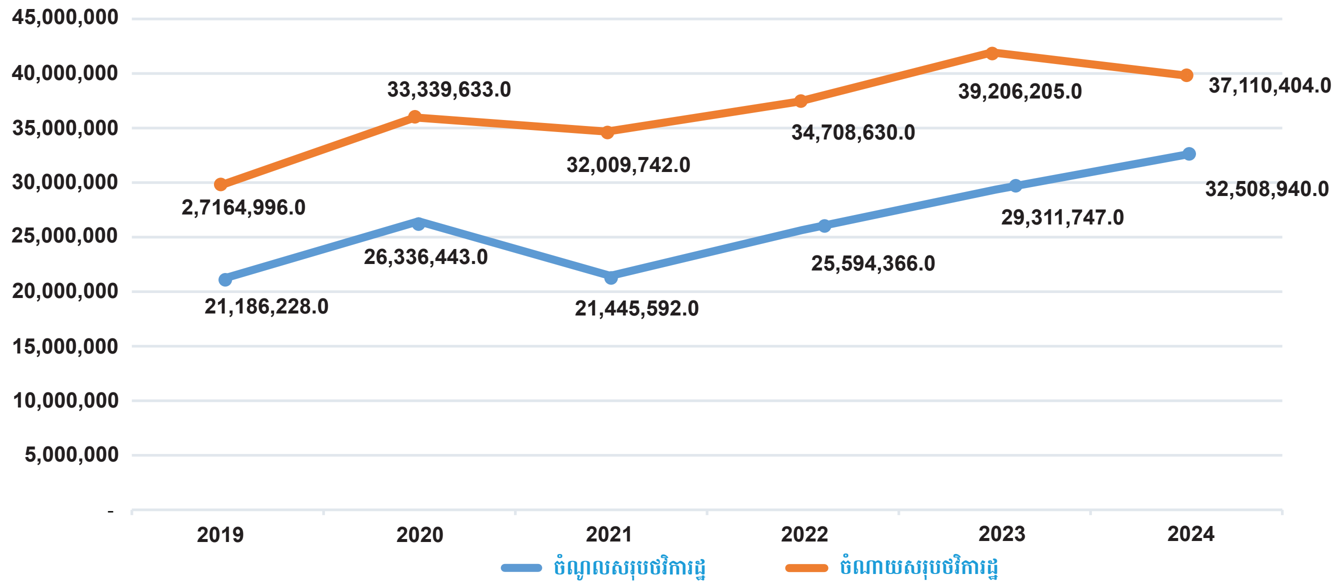

- ចំណូលហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុកសម្រាប់ការវិនិយោគសាធារណៈ ដែលត្រូវបានចាត់ប្រភេទនៅក្រោមចំណាយមូលធន មានការធ្លាក់ចុះខ្លាំងចំនួន **39%**
- ចំណូលចរន្តបន្តកើនឡើងរហូតដល់ **11.1%** ហើយចំណាយចរន្តក៏កើនឡើងដល់ **12.9%** ការកើនឡើងនេះនាំឱ្យមានការធ្លាក់ចុះអតិរេកចរន្ត ពី **4%** ក្នុងឆ្នាំ**2023** ទៅ **3.79%** ក្នុងឆ្នាំ**2024**។

បំណុលសាធារណៈ

លានដុល្លា សហរដ្ឋអាមេរិក

សេចក្តីបរិយាយ	2022(Q1-Q2)	2023(Q1-Q2)					ប្រែប្រួលជា % (2022-2023 នៃ Q1-Q2)
	សរុប	សរុប	ប្រាក់ដើម	%	ការប្រាក់	%	
ការទូទាត់បំណុលសរុប	218.51	247.09	190.99	77%	56.1	23%	13%
សងទៅពហុភាគី	63.39	66.85	51.1	76%	15.75	24%	5%
សងទៅទ្វេភាគី	155.12	180.24	139.89	78%	40.35	22%	16%

% ប្រភពនៃបំណុលសាធារណៈក្រៅប្រទេស

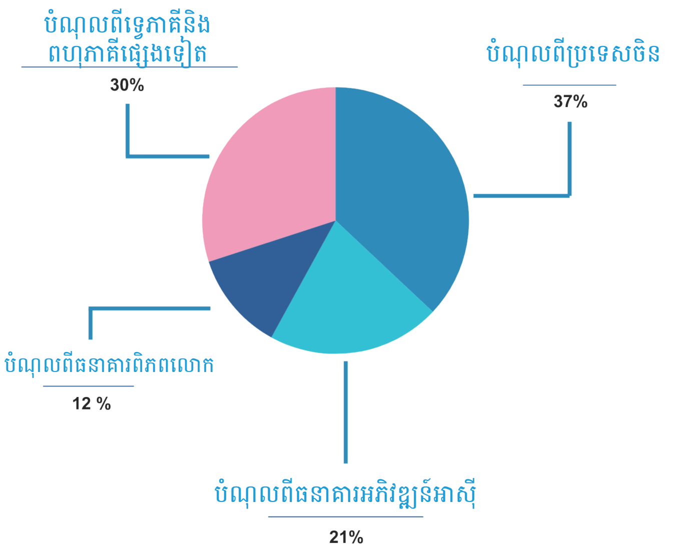

- ត្រឹមត្រីមាសទីពីរនៃឆ្នាំ**2023** បំណុលសាធារណៈរបស់កម្ពុជាបានឈានដល់ចំនួន **10.71**ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក ដែលបំណុលចំនួន **99.57%** ជាបំណុលសាធារណៈពីបរទេស
- ក្នុងឆ្នាំ **2024** រដ្ឋាភិបាលគ្រោងខ្ចីលុយ ចំនួន **1,700** លាន SDR ដែលត្រូវនឹង **2,233** លានដុល្លារអាមេរិក
- ទឹកប្រាក់ប្រមាណ **520**លានដុល្លារអាមេរិក (ប្រមាណជា **23.6%**) នៃ **2,233**លានដុល្លារអាមេរិក នឹងត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ទូទាត់បំណុល
- នៅត្រឹមចុងឆ្នាំ**2024** បំណុលសាធារណៈអាចនឹងកើនឡើងដល់ **12.9** ពាន់លានដុល្លារអាមេរិកស្មើនឹង **36%** នៃ ផ.ស.ស

ឯកតា លានដុល្លារសហរដ្ឋអាមរិក

សេចក្តីបរិយាយ	ត្រឹមចុងឆ្នាំ 2023		ត្រឹមចុងឆ្នាំ 2024	
	ចំនួនទឹកប្រាក់	% នៃ ផ.ស.ស	ចំនួនទឹកប្រាក់	% នៃ ផ.ស.ស
ផ.ស.ស សរុប	32,189.42		35,167.8	
ស្តុកបំណុលសាធារណៈ	11,241.95	34.92%	12,955	36.84%
ការខ្ចីពីបរទេស (1)			2,233	
ទឹកប្រាក់ទូទាត់បំណុល (2)			520	
ទឹកប្រាក់បំណុលបន្ថែមលើស្តុកបំណុល (1)-(2)			1,713	

ប្រភព៖ ព្រឹត្តិបត្រស្ថិតិបំណុលសាធារណៈកម្ពុជា ចេញផ្សាយលើកទី19, ទំព័រ 19, ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ, ខែ សីហា 2023 និង 2) ខ្លឹមសារសង្ខេបប្រតិបត្តិ ស្តីពីសេចក្តីព្រាងច្បាប់ថវិកា ឆ្នាំ 2024

មតិយោបល់

ការធានា និងការគ្រប់គ្រងបានដោយជោគជ័យលើបំណុលសាធារណៈគឺមានសារៈសំខាន់បំផុតចំពោះរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីកាត់បន្ថយវត្តមាននៃរចនាសម្ព័ន្ធ និងយុទ្ធវិធីនៃបំណុលប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ ព្រមទាំងទប់ស្កាត់ ចំពោះហានិភ័យនានាដល់អធិបតេយ្យភាពពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងបំណុល។ សារៈសំខាន់នៃតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈព្រមទាំងសុចរិតភាពនៃស្ថាប័នសាធារណៈដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះកិច្ចការនេះ មិនអាចមិនយកចិត្តទុកដាក់បានឡើយ។ កត្តាចំបាច់ទាំងនេះ មិនត្រឹមតែការកាត់បន្ថយហានិភ័យប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងសម្រាប់ការជំរុញទំនុកចិត្តសាធារណៈផងដែរ។ នៅក្នុងបរិបទនេះ សវនករខាងក្រៅប្រកបដោយសមត្ថភាពគប្បីចូលរួមក្នុងដំណើរការដើម្បីធានាសុចរិតភាពនៃការគ្រប់គ្រងបំណុល។ សកម្មភាពគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងបំណុលសាធារណៈគប្បីឆ្លងកាត់សវនកម្មខាងក្រៅជាប្រចាំឆ្នាំ ដើម្បីប្រកាន់ខ្ជាប់ខ្ជួននូវការអនុលោមទៅតាមស្តង់ដាដែលកំពុងមាន។ លទ្ធផល និងអនុសាសន៍ទទួលបានពីសវនកម្មនេះ គប្បីត្រូវរាយការណ៍ដល់ស្ថាប័នត្រួតពិនិត្យពាក់ព័ន្ធ។ បន្ថែមលើនេះ របាយការណ៍សំខាន់ៗពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាពគ្រប់គ្រងបំណុល គប្បីបង្ហាញផ្សាយដល់សាធារណជន។

ប្រភពចំណូលថវិការដ្ឋ

% នៃប្រភពចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ

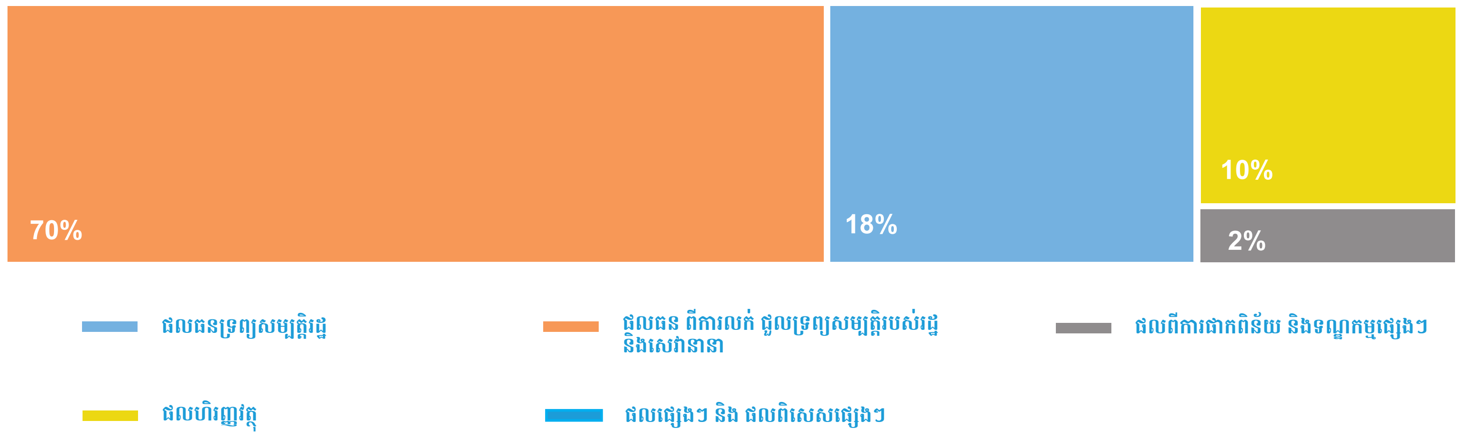

- ក្នុងឆ្នាំ 2024 ចំណូលដែលបានមកពីប្រភពចំណូលសារពើពន្ធ មានរហូតដល់ 86% គិតជាទឹកប្រាក់ 6,999 លានដុល្លាអាមេរិក ដែលកើនឡើងចំនួន 9.3% ធៀបនឹងឆ្នាំ 2023
- ការកើនឡើងគួរកត់សម្គាល់នៃចំណូលដែលបានមកពីចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ គឺមានរហូតដល់ 29.5%
  - ផលចំណេញពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ កើន 219%៖ ចាប់ពី 42 លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ2024 ដល់ 136 លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ2024
  - ផលចំណេញពីការលក់ ការជួលទ្រព្យរបស់រដ្ឋ កើន 35% ពី 391 លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ2023 ទៅ 531 លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ2024
  - ចំណូលពីការផាកពិន័យ និងទណ្ឌកម្មផ្សេងៗធ្លាក់ចុះចំនួន 9%៖ ពី 17.5 លានអាមេរិកនៅឆ្នាំ2023 ទៅ 15.9 លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ2024។

ឯកតា លានរៀល

ប្រភេទនៃប្រភពចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ	ចំនួនទឹកប្រាក់							ប្រែប្រួលជា %					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ផលធននៃទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ	207,583.46	273,822.79	401,169.24	205,084.50	173,953.00	173,809.40	555,925.80	31.91	46.51	-48.88	-15.18	-0.08	219.85
ផលធននៃការលក់ ជួលទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋនិងការផ្តល់សេវា	1,845,869.13	2,291,834.75	1,246,303.45	1,470,910.20	1,326,046.30	1,593.326.10	2,160,153.90	24.16	-45.62	18.02	- 9.85	20.16	35.58
ផលពីការពិន័យ និងដាក់ទណ្ឌកម្ម	39,325.33	44,124.30	80,943.75	59,787.30	65,765.30	71,419.10	64,699.30	12.20	83.44	-26.14	10.00	8.60	-9.41
ផលហិរញ្ញវត្ថុ	180,797.50	169,962.51	139,951.25	120,007.00	173,328.00	211,638.40	296,631.00	-5.99	-17.66	-14.25	44.43	22.10	40.16
ផលផ្សេងៗ និងផលពិសេស	33,735.37	94,603.81	50,706.46	39.00	40.40	6.00	6.00	180.51	-46.40	-99.92	3.59	- 85.15	0.00

ប្រភព៖ ច្បាប់ថវិកាជាតិឆ្នាំ 2021 ដល់ 2024 ច្បាប់ទូទាត់ថវិកាជាតិ ឆ្នាំ 2018 ដល់ 2021

ចំណូលពីពន្ធលើតម្លៃបន្ថែម(VAT) និងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលពីបុគ្គល(រូបវន្តបុគ្គល និងនីតិបុគ្គល)

ភាពប្រែប្រួលនៃចំណូលបានមកពីអាករលើតម្លៃបន្ថែម VAT (ឯកតា លានដុល្លារអាមេរិក)

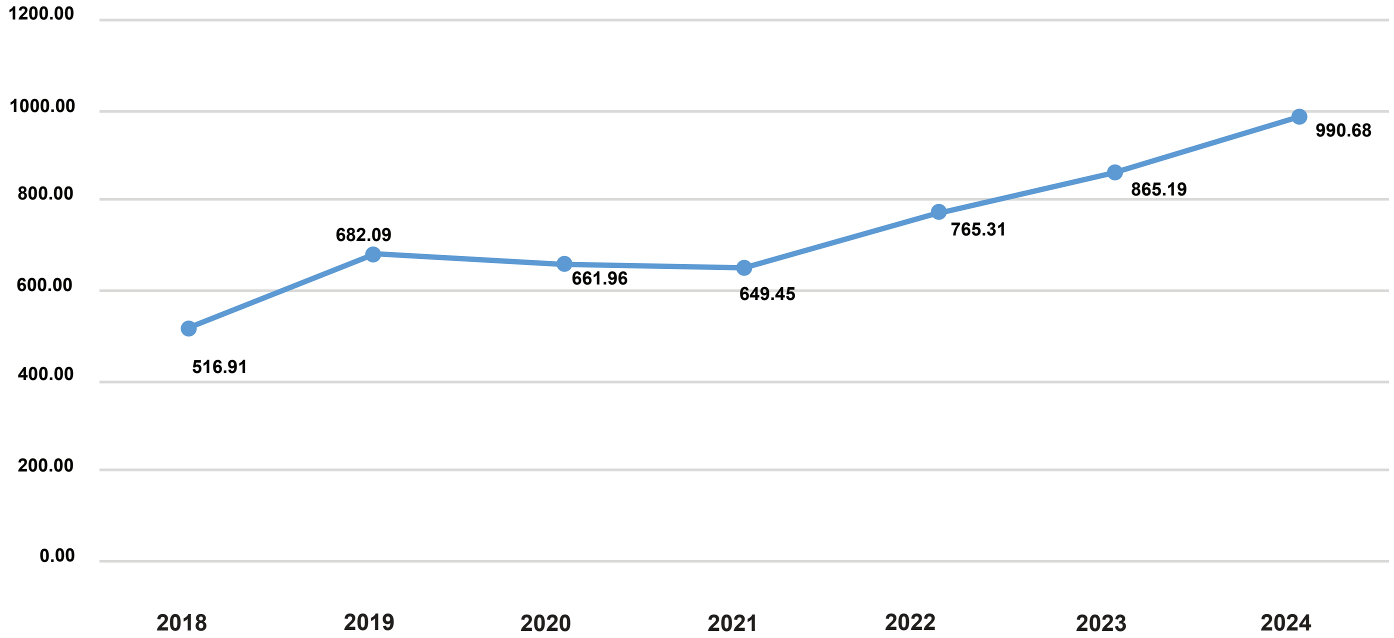

- ចំណូលបានមកពីអាករលើតម្លៃបន្ថែម(VAT) ៖
  - 990 លានដុល្លារអាមេរិក ស្មើនឹង 49% នៃចំណូលពីពន្ធប្រយោល ដែលកើនចំនួន 6 ពិន្ទុភាគរយ បើធៀបនឹងឆ្នាំ2023
  - ក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ចំណូលពីVAT បានកើនឡើងជាមធ្យមចំនួន 15%
  - ការពង្រឹងការអនុវត្តការប្រមូលអាករលើតម្លៃបន្ថែម VAT អាចធ្វើឲ្យធ្លាក់ចុះនូវវិធាន ឬប្រព័ន្ធពន្ធដែលគាំទ្រក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និងមានជីវភាពក្រីក្រ និងមិនបានលើកទឹកចិត្តដល់ សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មថ្មីៗ ឬមុខរបររកស៊ីខ្នាតតូច

ឯកតា លានរៀល

សេចក្ដីបរិយាយ	2018		2019		2020		2021		2022		2023		2024	
	ចំនួនទឹកប្រាក់	%	ចំនួនទឹកប្រាក់	%	ចំនួនទឹកប្រាក់	%	ចំនួនទឹកប្រាក់	%	ចំនួនទឹកប្រាក់	%	ចំនួនទឹកប្រាក់	%	ចំនួនទឹកប្រាក់	%
ពន្ធផ្ទាល់	4,059,155.00		5,045,260.80		5,779,410.11		4,304,000.00		5,481,000.00		7,257,989.00		8,957,173.00	
ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល(រូបវន្ត)	162,108.99	3.99	142,285.15	2.82	120,007.32	2.08	144,000.00	3.35	86,000.00	1.57	45,000.00	0.62	45,000.00	0.50
ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល(នីតិបុគ្គល)	3,192,191.86	78.64	4,055,158.01	80.38	4,738,772.11	81.99	3,410,000.00	79.23	4,400,000.00	80.28	5,900,000.00	81.29	7,300,000.00	81.50
ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស	704,854.14	17.36	847,817.64	16.80	920,630.68	15.93	750,000.00	17.43	995,000.00	18.15	1,312,989.00	18.09	1,608,173.00	17.95

ប្រភព ៖ ច្បាប់ថវិកាជាតិឆ្នាំ 2021 ដល់ 2024 ច្បាប់ទូទាត់ថវិកាជាតិ 2018 - 2020

- ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ពន្ធលើប្រាក់ចំណេញ
  - ចំណូលពីពន្ធទាំងនេះដែលបង់ដោយនីតិបុគ្គល និងរូបវន្តបុគ្គល។ ថវិកាប្រមាណ 1,798 លានដុល្លាអាមេរិកដែលស្មើនឹង 81.50%នៃពន្ធផ្ទាល់នេះ គ្រោងនឹងប្រមូលពីនីតិបុគ្គល ហើយបើធៀបនឹងឆ្នាំ2023 ចំនួននេះបានកើនឡើង 23%។ ហើយចំណូលពីពន្ធលើប្រាក់ចំណូលដែលប្រមូលពីរូបវន្តបុគ្គលគ្រោងនឹងឈានដល់ចំនួន 11 លានដុល្លារអាមេរិក (0.50%) នៃពន្ធផ្ទាល់ ដែលដូចគ្នានឹងឆ្នាំ2023។
  - ចំណូលពីពន្ធលើប្រាក់បៀវត្សរ៍ មានកំណើនកម្រិតមធ្យមចំនួន 22% ពី 323 លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ2023 ទៅ 395 លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ2024។

ការប្រែប្រួលជាភាគរយ % ធៀបនឹងពន្ធផ្ទាល់

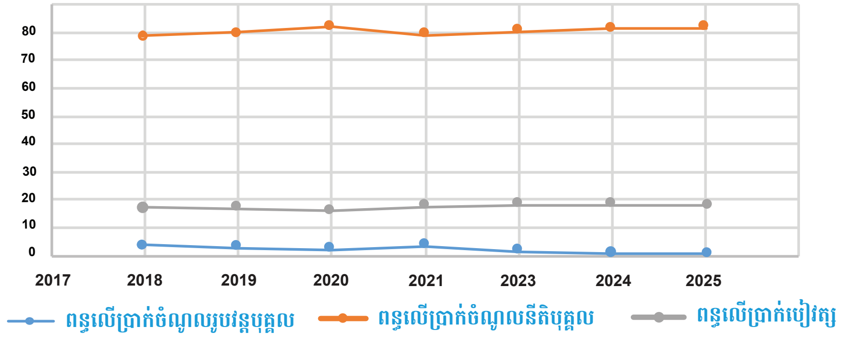

ចំណូលពីពន្ធលើផលិតផលថ្នាំជក់ គ្រឿងស្រវឹង និងភេសជ្ជមានជាតិស្ករ និងអាហារមានកម្រិតសារជាតិចិញ្ចឹមទាប

- ការតម្លើងពន្ធលើផលិតផលទាំងអស់នេះរំពឹងថានឹងធ្វើអោយមាននូវការផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងវិជ្ជមានលើអាកប្បកិរិយា ការគិត និងការរស់នៅរបស់ប្រជាជន ចូលរួមកាត់បន្ថយនូវចំណាយរបស់រដ្ឋលើវិស័យថែទាំសុខភាព និងបង្កើននូវចំណូលរបស់ជាតិ
- ការប្រមូលចំណូលពីអាករពិសេសនេះមានលក្ខណៈជាបណ្តើរៗ ដែលមានកំណើនត្រឹមតែ 6% ប៉ុណ្ណោះសម្រាប់ឆ្នាំ2023 និង2024។ ស្របពេលដែលនៅឆ្នាំ2019 ចំណូលពីអាករពិសេសមានកំណើន30% បើធៀបនឹងឆ្នាំ2018
- ពន្ធអាករដែលបានមកពីផលិតផលទាំងអស់នេះមានការកើនឡើងដល់ 1,424 លានដុល្លារអាមេរិកក្នុងឆ្នាំ 2024 ក៏ដោយក៏នៅតែទាបជាងប្រមូលក្នុងឆ្នាំ2019 នៅមុនពេលមានការរាតត្បាតជំងឺកូវីដ19

ការប្រែប្រួលនៃចំណូលដែលបានមកពីការយកពន្ធពិសេស (ឯកតា លានដុល្លារអាមេរិក)

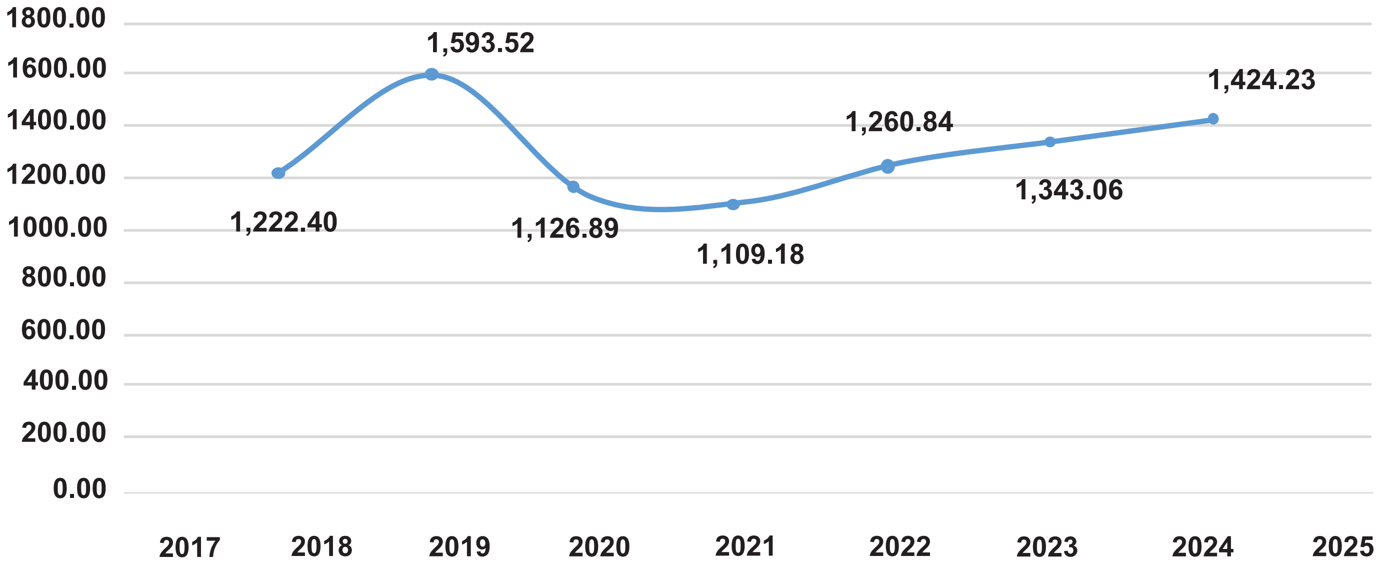

ឯកតា លានរៀល

សេចក្តីបរិយាយ	ចំនួនទឹកប្រាក់							ប្រែប្រួលជា %					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019	2020	2021	2022	2023	2024
អាករពិសេស	4,969,065.97	6,477,641.07	4,580,802.97	4,508,800.00	5,125,300.00	5,459,550.00	5,789,510.70	30.36	-29.28	-1.57	13.67	6.52	6.04

ប្រភព៖ច្បាប់ថវិកាជាតិឆ្នាំ 2021 - 2024 និងច្បាប់ទូរទាត់ថវិកាជាតិឆ្នាំ 2018 - 2020

មតិយោបល់

- រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីបង្កើនកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីធានានូវ យុត្តិធម៌ និងតម្លាភាពនៅក្នុងការប្រមូលចំណូល ដើម្បីជៀសវាងការបាត់បង់សក្តានុពលចំណូលថវិការដ្ឋ ។ ការពង្រឹង ការអនុវត្តច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តមានស្រាប់ ដោយហ្មត់ចត់ និងដោយស្មើភាពគ្នាចំពោះអ្នកបង់ពន្ធគ្រប់រូប នឹងបង្កើនចំណូលថវិការដ្ឋ និងជំរុញឱ្យមានលក្ខខណ្ឌស្មើភាពគ្នាក្នុងការប្រកួតប្រជែង។
- យើងសូមលើកទឹកចិត្តដល់រាជរដ្ឋាភិបាលឱ្យបង្កើនពន្ធពិសេសទៅលើទំនិញជាក់លាក់ ជាពិសេសថ្នាំជក់ គ្រឿងស្រវឹង និងផលិតផលមានជាតិស្ករ។ នៅកម្ពុជា អត្រាពន្ធ លើបារី គ្រឿងស្រវឹង និងភេសជ្ជមានជាតិស្ករ គួរត្រូវបានបង្កើនដើម្បីទទួលបានចំណូលបន្ថែមទៀត និងដើម្បីកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ និងកាត់បន្ថយឥទ្ធិពលប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់នៃផលិតផលទាំងនេះទៅលើសេវាថែទាំសុខភាព និងបន្ទុកសេដ្ឋកិច្ចរបស់រដ្ឋ និងប្រជាពលរដ្ឋ ជាពិសេសប្រជាពលរដ្ឋដែលកំពុងរស់នៅក្រោមបន្ទាត់ភាពក្រីក្រ។ បន្ថែមលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីធានាថា ក្រុមហ៊ុនគ្រឿងស្រវឹងអនុវត្តពេញលេញទៅតាមកាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធជាធរមាន។
- ដើម្បីកាត់បន្ថយឥទ្ធិពលប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់របស់បារី និងគ្រឿងស្រវឹងទៅលើប្រជាពលរដ្ឋវ័យក្មេង រួមទាំងកុមារ រាជរដ្ឋាភិបាលចាំបាច់ត្រូវចេញប្រកាស សេចក្តីណែនាំ ឬអនុម័តច្បាប់ដែលបញ្ជាក់អំពី ការកំណត់អាយុសម្រាប់ការប្រើប្រាស់គ្រឿងស្រវឹង។ ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្មបារី និងគ្រឿងស្រវឹងនៅតាមទីសាធារណៈគប្បីត្រូវបានហាមឃាត់ ដើម្បីកាត់បន្ថយការទទួលបាននូវព័ត៌មានទាំងនោះជាសាធារណៈពីសំណាក់សាធារណជនទូទៅ។
- បន្ថែមលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីពិចារណាពង្រីកវិសាលភាពនៃការអនុវត្តបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងពន្ធ ហើយបង្កើនអត្រាពន្ធទៅលើភេសជ្ជៈនាំចូលដែលមានជាតិស្ករ។ ផលិតផលដែលមានជាតិស្ករកាន់តែខ្ពស់គប្បីត្រូវបង់ពន្ធក្នុងអត្រាកាន់តែច្រើន។ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏គប្បីគ្រប់គ្រងលើសារជាតុចិញ្ចឹមនៅក្នុងអាហារតម្លៃថ្លៃតែមានមានសារជាតុចិញ្ចឹមទាប ដែលមានឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានលើកុមារនៅតាមសាលារៀន និងកុមារតូចៗផងដែរ។

ចំណូលពីពន្ធលើអចលនទ្រព្យ

- នៅឆ្នាំ2024 គម្រោងប្រមូលបានពន្ធលើអចលនទ្រព្យបាន 50.32 លានដុល្លាអាមេរិកស្មើ 0.14% នៃ ផ.ស.ស ដែលកើនឡើងចំនួន 19% ធៀបនឹងឆ្នាំ2023

ការប្រែប្រួលនៃចំណូលដែលបានមកពីការយកពន្ធលើអចលនទ្រព្យ និង ដីធ្លីមិនប្រើប្រាស់ (ឯកតា លានដុល្លារអាមេរិក)

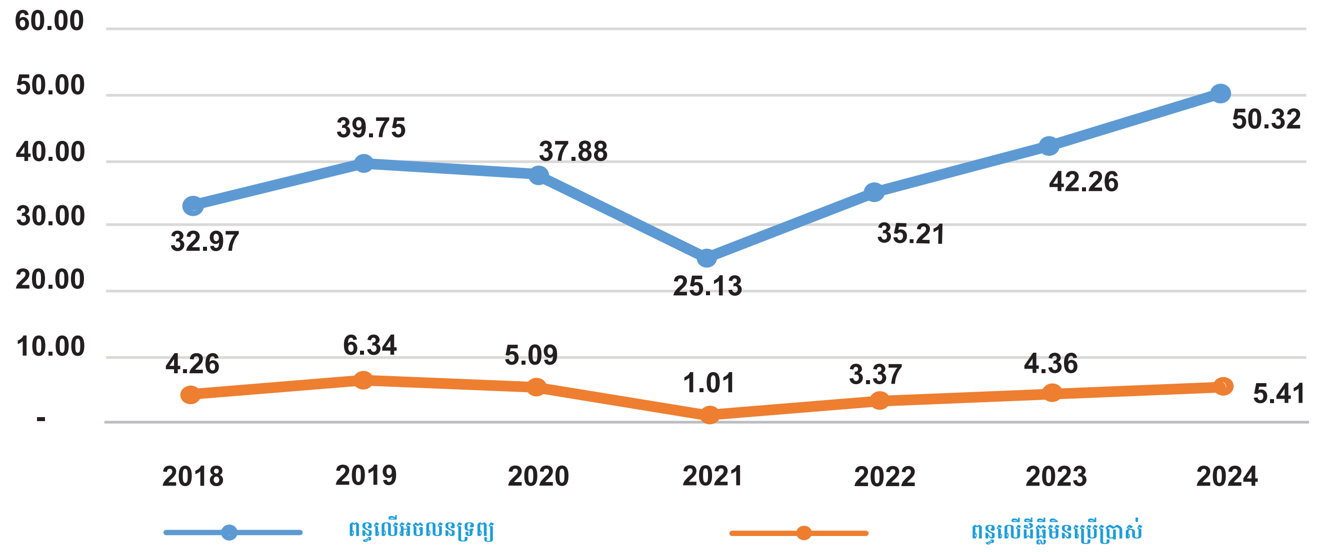

ឯកតា លានរៀល

សេចក្តីបរិយាយ	ចំនួនទឹកប្រាក់							ប្រែប្រួលជា %					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ	134,016.59	161,581.20	153,964.87	102,153.00	143,123.40	171,797.90	204,565.40	20.57	-4.71	-33.65	40.11	20.03	19.07
ពន្ធលើដីធ្លីមិនប្រើប្រាស់	17,719.02	25,757.72	20,703.42	4,094.00	13,694.40	17,705.20	22,004.00	45.17	-19.62	-80.23	234.50	29.29	24.28

ប្រភព៖ច្បាប់ថវិកាជាតិឆ្នាំ 2021 - 2024 និងច្បាប់ទូរទាត់ថវិកាជាតិឆ្នាំ 2018 - 2020

- ដីធ្លី មិនបានប្រើប្រាស់រំពឹងនឹងកើនឡើងចំនួន 24% ដែលអាចនឹងប្រមូលពន្ធបានរហូតដល់ចំនួន 5.4 លានដុល្លារអាមេរិក (ឆ្នាំ2022 ប្រមូលបាន 3.3 លានដុល្លារអាមេរិក និងឆ្នាំ2023 ប្រមូលបាន 4.4 លានដុល្លារអាមេរិក) ដែលស្មើនឹង 10.7% នៃចំណូលពីពន្ធលើអចលនទ្រព្យ។
- ការអនុវត្តនូវការយកពន្ធនេះគឺនៅមានកម្រិតនៅឡើយពោលគឺ ការអនុវត្តពន្ធនេះលើអចលនទ្រព្យមានទីតាំងនៅរាជធានី និងទីក្រុងធ្វើឲ្យមូលដ្ឋានជាប់ពន្ធរួចតូចស្របពេលដែលមានការកើនឡើងនូវការរីកចំរើនហេដ្ឋារចនាសម្ព័ននៅតំបន់ប្រជុំជនផ្សេងៗផងដែរ។

មតិយោបល់

ការបង្កើនចំណូលពីពន្ធលើអចលនទ្រព្យទៅដល់ 1% (ឬលើសពីនេះ) នៃ ផ.ស.ស នឹងផ្តល់ផលប្រយោជន៍ជាចំបងដល់កម្ពុជា។ យើងស្នើឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលពង្រីកមូលដ្ឋានជាប់ពន្ធ បង្កើនអត្រាដែលមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការយកទៅអនុវត្ត និងប្រើប្រាស់ការវាយតម្លៃនូវតម្លៃទីផ្សារដែលមានបច្ចុប្បន្នភាព។ លើសពីនេះ យើងស្នើឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលពង្រឹងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យពីអ្នកបង់ពន្ធទាំងអស់ ដោយផ្អែកលើលិខិតបទដ្ឋានជាធរមាន។

ពន្ធលើប្រេងឥន្ធនៈ

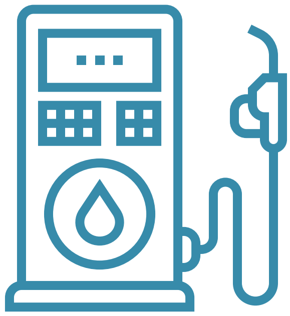

- ពន្ធលើប្រេងឥន្ធនៈគឺជាការចូលរួមចំណែកចំពោះការគាំទ្រដល់ការផ្តល់សេវាពីរាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការការកសាង ការថែទាំ ការជួសជុលផ្លូវថ្នល់ និងការដឹកជញ្ជូនសាធារណៈដូចដែលថវិកាជាតិកំណត់ដោយផ្ទាល់នៅខ្ទង់ចំណូលលេខអនុគណនី 71004 ដែលជាចំណាយបន្ថែមសម្រាប់ការកែលម្អ ការថែទាំ និងការស្តារផ្លូវ។
- នៅឆ្នាំ2024 រាជរដ្ឋាភិបាលគ្រោងនឹងទទួលចំណូលដែលបានពីពន្ធលើប្រេងឥន្ធនៈ ចំនួនប្រមាណ 96 លានដុល្លារអាមេរិក
- មានពន្ធបួនប្រភេទដែលអនុវត្តចំពោះប្រេងឥន្ធនៈ រួមមាន ពន្ធតម្លៃបន្ថែមVAT(10%) ពន្ធគយ (0.0847 ដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយលីត្រ) ពន្ធពិសេស (0.0669 ដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយលីត្រ) និង ពន្ធបន្ថែម (0.0200 ដុល្លារអាមេរិកក្នុងមួយលីត្រ)

- ការកំណត់នូវតម្លៃប្រេងឥន្ធនៈដើរតួនាទីសំខាន់នៅក្នុងការធានាបាន និងធ្វើឲ្យល្អនូវកម្រិតជីវភាពរស់នៅ
- គោលនយោបាយសារពើពន្ធអាចមានឥទ្ធិពលលើតម្លៃប្រេងឥន្ធនៈក្នុងប្រទេស

មតិយោបល់

ដើម្បីកាត់បន្ថយបន្ទុកនៃកំណើនតម្លៃឥន្ធនៈទៅលើអ្នកប្រើប្រាស់ និងធុរកិច្ចនានា រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីពិចារណាលើការកាត់បន្ថយជាយុទ្ធសាស្ត្រចំពោះពន្ធលើប្រេងឥន្ធនៈ។ ការធ្វើបែបនេះអាចពាក់ព័ន្ធនឹងការទម្លាក់អាករលើតម្លៃបន្ថែម (VAT) ទៅលើប្រេងឥន្ធនៈពី 10% មកនៅ 5% ព្រមទាំងការអនុវត្តកាត់បន្ថយកម្រិតសមស្របទៅលើពន្ធពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត។ វិធានការបែបនេះនឹងទម្លាក់តម្លៃសរុបរបស់ប្រេងឥន្ធនៈ និងផលប៉ះពាល់របស់វាទៅលើទំនិញ សេវា ភស្តុភារ និងផលិតកម្មនៅក្នុងច្រវាក់តម្លៃផ្សេងៗ។ ដើម្បីបំពេញលើកង្វះចំណូលដែលទទួលបានជាសក្ដានុពលពីពន្ធលើប្រេងឥន្ធនៈ រាជរដ្ឋាភិបាលអាចរិះរកប្រភពចំណូលផ្សេងទៀតដូចជា ការបង្កើនពន្ធលើថ្នាំជក់ គ្រឿងស្រវឹង ភេសជ្ជៈមានជាតិស្ករ និងអចលនទ្រព្យ ដូចការស្នើខាងលើ។

ការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធ និងការចំណាយ

- ជាយុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីទាក់ទាញការវិនិយោគទុនបែបមូលធន និងជំរុញឱកាសការងារ។
- នៅប្រទេសកម្ពុជា កម្រិតដែលការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធរួមចំណែកចំពោះការទាក់ទាញ FDI នៅតែមិនច្បាស់លាស់។
- ទោះបីជាមានការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធក្តី ប្រទេសកម្ពុជា គឺជាទីកន្លែងទាក់ទាញសម្រាប់ការវិនិយោគរួចហើយ ដោយសារកត្តាមួយចំនួនរួមមាន ការទទួលបានកម្លាំងពលកម្មដែលមានប្រសិទ្ធភាពសក្តិសមនឹងតម្លៃ ការមានកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មផ្នែកខ្លះដូចជា EBA និង GSP និងការបន្ធូរបន្ថយនូវបទដ្ឋានគតិយុត្តិធូរស្រាលលើភាពជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិរបស់ក្រុមហ៊ុនបរទេស។

មតិយោបល់

ក្រុមការងារថវិកានៃអង្គការសង្គមស៊ីវិលស្នើរាជរដ្ឋាភិបាលបោះពុម្ពផ្សាយជាប្រចាំនូវព័ត៌មានទាក់ទងនឹងនឹងការវាយតម្លៃលើប្រសិទ្ធភាពនៃការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធ ជាពិសេស ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងការចំណាយតាមរយៈការអនុវត្តការលើកទឹកនេះ និងផលជះត្រឡប់នៃឥរិយាបទអ្នកវិនិយោគ។

ការចំណាយសម្រាប់វិស័យអប់រំ សុខាភិបាល និងកិច្ចគាំពារសង្គមនៅក្រោមខ្ទង់ថវិកា នៃក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ

- ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការពង្រឹងវិស័យអប់រំ សុខភាពសាធារណៈ ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និងកិច្ចគាំពារសង្គម។
- បើធៀប ផ.ស.ស ការវិភាជថវិកាទៅតាមក្រសួងសំខាន់ៗទាំង 3 ប្រែប្រួលបន្តិចបន្តួច។

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា

% នៃ ផ.ស.ស និងចំណាយថ្នាក់ជាតិ

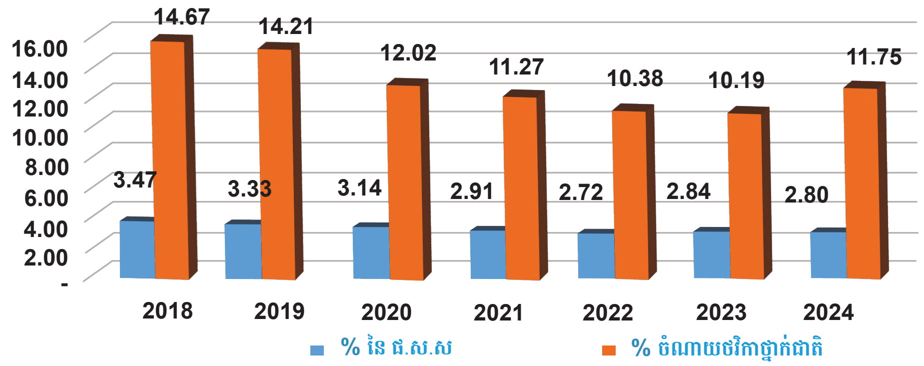

- ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាទទួលបានថវិកាចំនួន 2.83% នៃ ផ.ស.ស ឬ 11.75% នៃថវិកាចំណាយថ្នាក់ជាតិ។
- ដូចមានចែងនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ ឆ្នាំ2019-2023 វិស័យអប់រំមានបំណងបង្កើនចំណែកថវិការបស់ខ្លួនរហូតដល់ 19.1% នៃថវិកាជាតិទាំងស្រុងនៅត្រឹមឆ្នាំ2023 ដែលស្មើនឹង 3.1% នៃ ផ.ស.ស។
- លើសពីនេះ ក្របខណ្ឌសកម្មភាពអប់រំឆ្នាំ2030 (The 2030 Education Framework for Action) ដែលកម្ពុជាជាហត្ថលេខី បានផ្តល់អនុសាសន៍ថា រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីវិភាជថវិកាចំនួនពី 4% ទៅ 6% នៃផ.ស.សរបស់ខ្លួន និង/ឬ 15% - 20% នៃការចំណាយសាធារណៈទៅដល់វិស័យអប់រំ។

- ថវិកាចំនួនសរុប 430 លានដុល្លារអាមេរិក វិភាជទៅកាន់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្នុងនោះ 410 លានដុល្លារអាមេរិកត្រូវវិភាជទៅកាន់រដ្ឋបាលក្រុង ស្រុក និងប្រហែល 20 លានដុល្លារអាមេរិកទៅកាន់រដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្តនៅទូទាំងប្រទេសសម្រាប់អនុវត្តមុខងារអប់រំនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- នៅក្នុងចំណោមក្រសួង និងស្ថាប័នទាំងអស់របស់រដ្ឋ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានទទួលនូវថវិកាច្រើនជាងគេ ខណៈក្រសួងការពារជាតិទទួលបានច្រើនលំដាប់ទី2 ស្មើ 2% នៃ ផ.ស.ស។

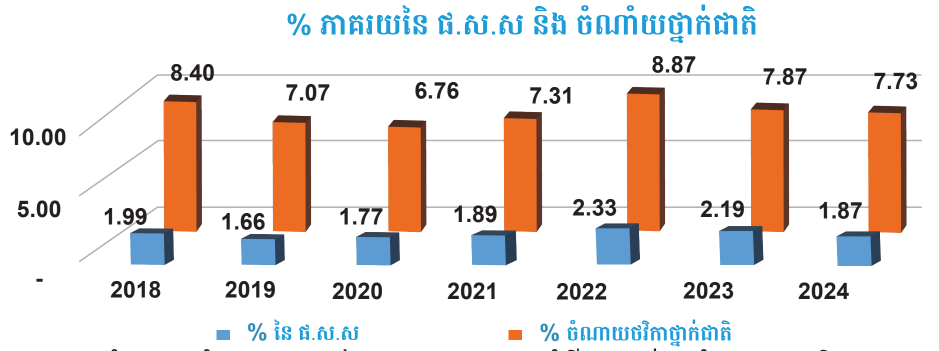

ក្រសួងសុខាភិបាល

- នៅឆ្នាំ 2024 ចំនួន 1.87% នៃ ផ.ស.ស បង្ហាញអំពីការធ្លាក់ចុះចំនួន 0.32 ពិន្ទុភាគរយធៀបឆ្នាំ 2023 ដែលស្មើនឹងចំនួន 2.19%
- ថវិកាចំនួន 52.25 លានដុល្លារអាមេរិកបានធ្លាក់ចុះក្នុងឆ្នាំ 2024 ខណៈពេលដែលនៅឆ្នាំ 2023 មានការធ្លាក់ចុះម្តងរួចមកហើយចំនួន 1.8 លានដុល្លារអាមេរិកធៀបជាមួយឆ្នាំ2022
- ការកាត់បន្ថយថវិកាសម្រាប់វិស័យសុខាភិបាលទំនងជាផ្ទុយពីទាំងនិន្នាការសេដ្ឋកិច្ច និងទាំងការប្តេជ្ញាដែលរដ្ឋាភិបាលបានប្រកាស។
- ថវិកាសម្រាប់វិស័យសុខាភិបាលឆ្នាំ2024 មានចំនួនត្រឹមតែ 656 លានដុល្លារអាមេរិក។ ថវិកាដែលគ្រោងទុកនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្រ្តវិស័យសុខាភិបាលឆ្នាំ2016-2020 គ្រោងចំណាយរហូតដល់ចំនួន 745 លានដុល្លារអាមេរិកមកដល់ឆ្នាំ2024 នេះ ថវិកាខ្វង់ចំណាយសម្រាប់វិស័យនេះមិនទាន់សម្រេចបាននៅឡើយ។

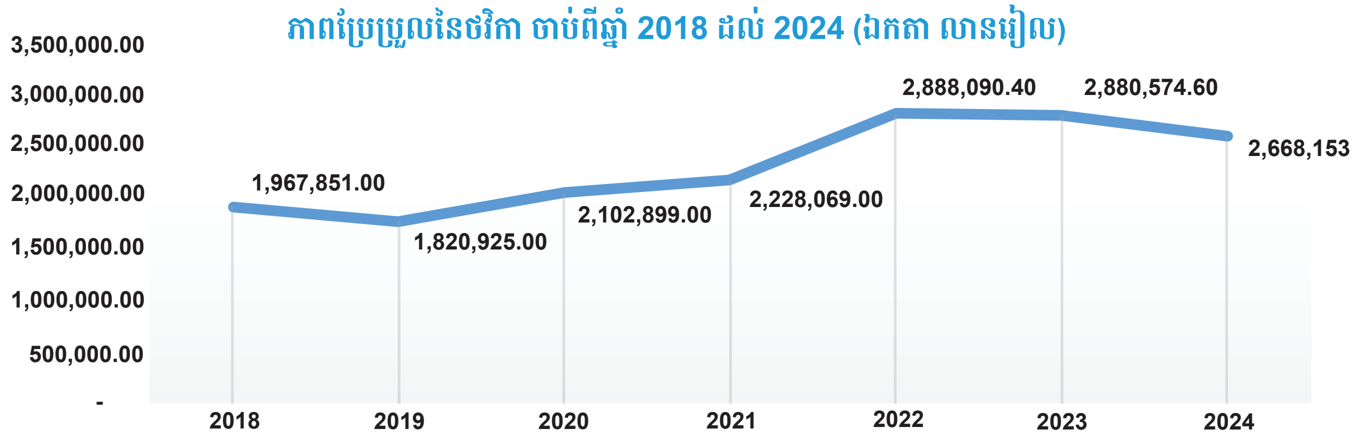

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និង យុវនីតិសម្បទា

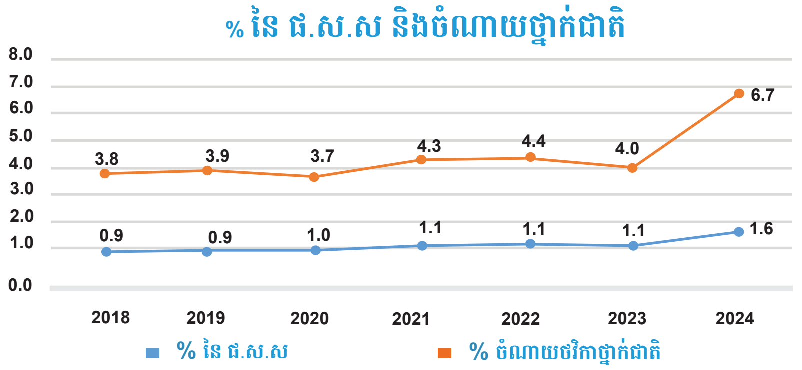

- តួលេខចំនួន 1.12% នៃ ផ.ស.ស ក្នុងឆ្នាំ 2023 កើនដល់ 1.62% នៅឆ្នាំ2024 ហើយថវិកាក្រសួងនេះមានកំណើនចំនួន 2.7 ពិន្ទុភាគរយដោយកើនឡើងពី 4.01% នៅឆ្នាំ2023 ទៅ 6.71% នៅឆ្នាំ2024។
- បន្ទាប់ពីការទូរទាត់តម្លៃសម្រាប់អតិផរណា ក្នុងអត្រាអតិផរណា 2.5% ថវិកាដែលវិភាជថវិកាសម្រាប់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា មានកំណើនចំនួន 55%។
- ក្នុងឆ្នាំ 2024 រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងវិភាជថវិកាប្រហែល 569 លានដុល្លារអាមេរិក ស្របពេលដែលក្នុងឆ្នាំ 2023 មានចំនួនត្រឹមតែ 367 លានដុល្លាអាមេរិក។

ឯកតា លានរៀល

សេចក្តីបរិយាយ	ចំនួនទឹកប្រាក់ឆ្នាំ 2023	អតិផរណាឆ្នាំ 2024: 2.5%	ចំនួនទឹកប្រាក់ឆ្នាំ 2024 មុនដកអតិផរណា	ចំនួនទឹកប្រាក់ឆ្នាំ 2024 ក្រោយដកអតិផរណា	ចំនួនទឹកប្រាក់ប្រែប្រួលពិតប្រាកដជា % (2023-2024)
ក្រសួងសុខាភិបាល	2,880,574.60	72,014.37	2,688,153.00	2,596,138.64	-9.87
ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា	3,730,157.00	93,253.93	4,051,781.00	3,958,527.08	6.12
ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	1,468,855.00	36,721.38	2,314,645.00	2,277,923.63	55.08

ប្រភព ៖ច្បាប់ថវិកាជាតិឆ្នាំ 2018 - 2024

ឯកតា លានរៀល

សេចក្តីបរិយាយ	ឆ្នាំ 2018			ឆ្នាំ 2019			ឆ្នាំ 2020			ឆ្នាំ 2021		
	ចំនួនទឹកប្រាក់	% នៃ ផ.ស.ស	% នៃការចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិ	ចំនួនទឹកប្រាក់	% នៃ ផ.ស.ស	% នៃការចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិ	ចំនួនទឹកប្រាក់	% នៃ ផ.ស.ស	% នៃការចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិ	ចំនួនទឹកប្រាក់	% នៃ ផ.ស.ស	% នៃការចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិ
ផ.ស.ស (GDP)	99,116,041.0			109,894,949.0			119,034,229.0			117,939,000.0		
សរុបរួមចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិ	23,428,298.0			25,765,028.0			31,095,855.0			30,491,336.0		
ក្រសួងសុខាភិបាល	1,967,851.0	1.99	8.40	1,820,925.0	1.66	7.07	2,102,899.4	1.77	6.76	2,228,069.0	1.89	7.31
ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា	3,438,007.5	3.47	14.67	3,661,670.2	3.33	14.21	3,738,130.3	3.14	12.02	3,436,236.0	2.91	11.27
ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	890,826.4	0.90	3.80	1,007,390.9	0.92	3.91	1,142,664.4	0.96	3.67	1,301,249.0	1.1	4.3

ឯកតា លានរៀល

សេចក្តីបរិយាយ	ឆ្នាំ 2022			ឆ្នាំ 2023			ឆ្នាំ 2024			បម្រែបម្រួលពីឆ្នាំ 2023-2024		
	ចំនួនទឹកប្រាក់	% នៃ ផ.ស.ស	% នៃការចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិ	ចំនួនទឹកប្រាក់	% នៃ ផ.ស.ស	% នៃការចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិ	ចំនួនទឹកប្រាក់	% នៃ ផ.ស.ស	% នៃការចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិ	ចំនួនទឹកប្រាក់	% នៃ ផ.ស.ស	% នៃការចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិ
ផ.ស.ស (GDP)	124,162,000.0			131,276,000.0			142,975,000.0					
សរុបរួមចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិ	32,576,866.0			36,603,698.0			34,497,444.0					
ក្រសួងសុខាភិបាល	2,888,090.4	2.33	8.87	2,880,574.6	2.19	7.87	2,668,153.0	1.87	7.73	-212,421.6	-0.33	-0.14
ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា	3,382,658.2	2.72	10.38	3,730,157.0	2.84	10.19	4,051,781.0	2.83	11.75	321,624.0	-0.01	1.55
ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	1,426,095.0	1.15	4.38	1,468,855.0	1.12	4.01	2,314,645.0	1.62	6.71	845,790.0	0.5	2.70

ប្រភព ៖ ច្បាប់ថវិកាជាតិឆ្នាំ 2018 - 2024

- ក្រៅពីក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា និងក្រសួងសំខាន់ៗមួយចំនួនទៀត ដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុងការរៀបចំ និងអនុវត្តគោលនយោបាយកិច្ចគាំពារសង្គមនៅកម្ពុជា។ ក្នុងនោះរួមមាន ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងផែនការ ក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ។

មតិយោបល់

- ដើម្បីលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយបរិយាបន្ន និងចីរភាព រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីចាត់អាទិភាពលើការផ្តល់មូលនិធិដ៏ខ្លាំងក្លាដល់វិស័យសំខាន់ៗ នោះគឺ វិស័យអប់រំ សុខាភិបាល និងសង្គមកិច្ច។ ការចាត់អាទិភាពនេះពាក់ព័ន្ធនឹងការបង្កើនការវិភាជថវិកាទៅដល់វិស័យទាំងនេះ ស្របពេលតំណាលគ្នានេះ ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការពង្រឹងគុណភាពនៃការផ្តល់សេវា។ ជាមួយនឹងការវិភាជថវិកានៅមានកម្រិតទៅដល់វិស័យសុខាភិបាល រដ្ឋាភិបាលគប្បីលើកទឹកចិត្តចំពោះកិច្ចសហការរវាងប្រធានមណ្ឌលសុខភាព និងមេឃុំ/ចៅការកៀរគរធនធាន និងចាត់ចែងធនធានមនុស្សប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ជាពិសេសនៅតាមតំបន់ជនបទ គឺជាការចាំបាច់ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម នៅ តាមទីតាំងភូមិសាស្ត្រ និងធានានូវលទ្ធភាពប្រកបដោយសមធម៌ក្នុងការទទួលបានការអប់រំ ការថែទាំសុខភាព និងសេវាគាំទ្រសង្គមប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ កម្មវិធីកសាងសមត្ថភាព ដែលសង្កត់ធ្ងន់លើសុចរិតភាព គណនេយ្យភាព និងគុណតម្លៃ សីលធម៌គប្បីត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងគំនិតផ្តួចផ្តើមទាំងនេះ ដើម្បីជំរុញវប្បធម៌នៃអភិបាលកិច្ចប្រកបដោយក្រមសីលធម៌ និងការផ្តល់សេវាប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ។ សង្កាត់ឱ្យធ្វើការងាររួមគ្នាទៅលើផែនការវិនិយោគឃុំសង្កាត់ ដើម្បីវិភាជថវិកា សម្រាប់ការគាំទ្រមណ្ឌលសុខភាពនៅក្នុងមូលដ្ឋាន ដើម្បីពង្រឹងសេវា ព្រមទាំងបរិក្ខារសុខភាព។

សម្រាប់វិស័យអប់រំ

- រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាគប្បីប្តេជ្ញាចិត្តវិភាជជាបណ្តើរៗនូវថវិកាចំនួន 20% នៃការចំណាយរបស់រដ្ឋាភិបាល ទៅដល់វិស័យអប់រំដូចការសន្យានៅឆ្នាំ2021។ ទន្ទឹមនឹងនេះ គប្បីខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការកាត់បន្ថយភាពខុសគ្នានៃគុណភាពរវាងសាលារៀនឯកជន និងសាលារៀនរដ្ឋនៅទូទាំងប្រទេស។ ការបង្កើនថវិកានេះគប្បីត្រូវបានវិនិយោគលើការពង្រឹងគុណភាពនៃការអប់រំ (ទាំងគុណភាពនៃការរៀនសូត្រ និងគុណភាពនៃការបង្រៀន) ជាពិសេស ការអប់រំមូលដ្ឋានរយៈពេលប្រាំបួនឆ្នាំ។ កុមារគប្បីទៅរៀននៅសាលារៀនល្អៗនោះគឺ "សាលារៀនគំរូ" នៅក្នុងទីតាំងដែលពួកគេអាចធ្វើដំណើរទៅដល់បាន ហេតុនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីវិនិយោគលើការគាំទ្រដល់សាលារៀននៅតាមទីជនបទ ដើម្បីឱ្យក្លាយទៅជា "សាលារៀនគំរូ"។
- រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវតែប្រកាន់ខ្ជាប់ខ្លួននូវការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ខ្លួនក្នុងការធានាថា កុមារទាំងអស់ទទួលបានការអប់រំមូលដ្ឋានរយៈពេលប្រាំបួនឆ្នាំជាមួយនឹងកិច្ចគាំទ្របន្ថែមសម្រាប់សិស្សានុសិស្សក្រីក្រ កុមារមានពិការភាព និងកុមារងាយរងគ្រោះ ជាពិសេស នៅក្នុងរយៈពេលក្រោយការរាតត្បាតជំងឺកូវីដ 19។
- វិភាជថវិកាមួយផ្នែកសម្រាប់ការជួសជុលសាលារៀន និងការបំពាក់ដល់សាលារៀននូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងបច្ចេកវិទ្យាចាំបាច់ ដើម្បីបង្កើតបរិយាកាសរៀនសូត្រ ដែលកាន់តែមានមេត្រីភាព និងបរិយាកាសល្អសម្រាប់កុមារ។
- វិនិយោគកាន់តែច្រើនលើការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀនដែលកំពុងបម្រើការងារ តាមរយៈការជំរុញការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈជាប្រចាំ នៅកម្រិតសាលារៀន និងនាយកសាលារៀន មុនពេលឱ្យពួកគេទៅបម្រើការងារ និងពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់គ្រូបង្រៀន និងនាយកសាលារៀនដែលមានស្រាប់ ដើម្បីឱ្យស្របទៅតាមស្តង់ដានៅសតវត្សទី21នេះ។
- សម្របសម្រួលភាពជាដៃគូប្រកបដោយបរិយាបន្ន និងការកៀរគរធនធានពីអ្នកពាក់ព័ន្ធនានា រួមទាំងអង្គការសង្គមស៊ីវិល វិស័យឯកជន និងសហគមន៍ ដើម្បីអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការចាំបាច់ សម្រាប់ការពង្រឹងគុណភាព និងការវិនិយោគលើវិស័យអប់រំ។
- លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈអំពីការផ្ទេរមុខងារ ដើម្បីធានានូវការយល់ដឹងក្នុងចំណោម សហគមន៍ និងធានានូវតម្លាភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធាន។ ក្នុងអំឡុងពេលអន្តរកាលនេះ អ្នកពាក់ព័ន្ធ ឬស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធគប្បីផ្តល់កិច្ចគាំទ្របន្ថែមទៅដល់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិពាក់ព័ន្ធនឹងទិដ្ឋភាពបច្ចេកទេសនៃមុខងារទាំងនេះ។

សម្រាប់កិច្ចគាំពារសង្គម

- រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីពង្រីកវិសាលភាព និងសមធម៌នៃគោលនយោបាយកិច្ចគាំពារសង្គម ដើម្បីគ្របដណ្តប់ទៅដល់ក្រុមងាយរងគ្រោះ ដូចជាអ្នកទាំងឡាយដែលធ្វើការងារនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ មនុស្សចាស់ ជនមានពិការភាព និងសហគមន៍ជនជាតិដើម។ គោលនយោបាយទាំងនេះគប្បីចាត់អាទិភាពលើសន្តិសុខប្រាក់ចំណូល សម្រាប់យុវជន ពលករចំណាកស្រុក និងជនអត់ការងារធ្វើ។ បន្ថែមលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីពង្រីកការគ្របដណ្តប់នៃកិច្ចគាំពារសង្គមទៅដល់សហគ្រាសមីក្រូខ្នាតតូច និងមធ្យម (MSMEs) និងកសិករម្ចាស់ចម្ការតូចៗ នៅក្នុងវិស័យនានា ដូចជា ចម្ការកៅស៊ូ អំពៅ ចេក និងវិស័យកសិកម្មផ្សេងទៀត។ ការតម្រូវឲ្យបានទាំងស្រុងអំពីការ ការពង្រឹងការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ម្ចាស់អាជីវកម្ម និងនិយោជក ចំពោះការផ្តល់នូវរបបសន្តិសុខសង្គមដល់និយោជិត តាមរយៈការដាក់ចេញនូវការអនុវត្តច្បាប់កាន់តែម៉ឺងម៉ាត់ពីសំណាក់ មន្ត្រី ប.ស.ស និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ នឹងធានាបានថាបុគ្គលទាំងនេះអាចទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីវិធានការកិច្ចគាំពារសង្គម ។
- តាមរយៈក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាគប្បីពិចារណាវិភាជ 5.1% នៃ ផ.ស.សទៅដល់វិស័យគាំពារសង្គម ដូចអនុសាសន៍សកលសម្រាប់ប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប។
- ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា គប្បីវិភាជថវិកាច្រើនបន្ថែមទៀតទៅដល់ប្រព័ន្ធសន្តិសុខសង្គមសម្រាប់អតីតយុទ្ធជន និងគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដើម្បីពង្រឹងសុខុមាលភាព និងសេដ្ឋកិច្ចរបស់អតីតយុទ្ធជន មនុស្សចាស់ និងជនមានពិការភាព។ បន្ថែមលើនេះ យើងស្នើឱ្យក្រសួងពិនិត្យឡើងវិញលើការអនុវត្តគោលនយោបាយសោធនិវត្តន៍ សម្រាប់មនុស្សចាស់ និងការបង្កើតមណ្ឌលថែទាំ ដើម្បីគាំទ្រ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់មនុស្សចាស់នៅកម្ពុជា។
- ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគាំពារសង្គម និងបេឡាជាតិគាំពារសង្គម គប្បីបង្កើនការវិភាជថវិកាទៅដល់កញ្ចប់ថែទាំសុខភាព សម្រាប់អ្នកមានបណ្ណ ប.ស.ស ដើម្បីអាចពង្រឹងគុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃសេវាថែទាំសុខភាព អនុញ្ញាតឱ្យមានការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យតាំងពីដំបូង និងការបង្ការ ព្រមទាំងបង្កើនទំនុកចិត្ត និងការទទួលស្គាល់ជាសាធារណៈ នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃការចូលសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យ ដោយសារគ្រោះថ្នាក់ការងារ ការពិនិត្យសុខភាព និងការព្យាបាល។

- ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគាំពារសង្គម និងលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាជាតិគាំពារសង្គម គប្បីពង្រីកការគ្របដណ្ដប់ និងតាវកាលិកស្មើគ្នាពីកម្មវិធីសន្តិសុខសង្គម សម្រាប់កសិករខ្នាតតូច អ្នកបម្រើការងារសេវាកម្មប្បន្ន អ្នកធ្វើការងារនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ សហគមន៍នេសាទ និងអ្នកធ្វើការងារជាជនជាតិដើមជាដើម តាមរយៈការអនុវត្តសាកល្បងលើការរួមវិភាគទាន និងកម្រៃរួមវិភាគទានបដិភាគរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីធានានូវនិរន្តរភាព និងបរិយាបន្ននៃគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីកិច្ចគាំពារសង្គម។
- ការកំណត់ដោយច្បាប់ឱ្យបញ្ចេញរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងសវនកម្មរបស់លេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាជាតិគាំពារសង្គម និងក្រុមប្រឹក្សាជាតិគាំពារសង្គម ទៅដល់សាធារណជន អ្នកស្រាវជ្រាវ និង សង្គមស៊ីវិលដើម្បីធានានូវតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពនៃការគ្រប់គ្រង ការចំណាយ និងការបែងចែកមូលនិធិឡើងវិញ។

ការអនុវត្តថវិកា នៃអនុគណនី 62028 សម្រាប់ជំនួយសង្គមទៅដល់ប្រជាពលរដ្ឋ

- រាជរដ្ឋាភិបាលបានចាត់ប្រភេទនៃការចំណាយជាតិជាបួនប្រភេទ៖ 1) មធ្យោបាយនិងសេវា 2) បន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុ 3) អន្តរាគមន៍សាធារណៈ និង 4) ការចំណាយផ្សេងទៀត។
- ក្នុងឆ្នាំ 2023 ថវិកាប្រមាណ 29% នៃ 5,126 លានដុល្លារអាមេរិកនៃចំណាយចរន្ត គឺចាត់ជាប្រភេទចំណាយអន្តរាគមន៍សាធារណៈ។ គណនីគោល 6202 ត្រូវបានកំណត់ជាចំណាយជំនួយសង្គមសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋមានចំនួន 21% នៃចំណាយអន្តរាគមន៍សាធារណៈ។ នៅក្នុងគណនីគោលនេះ អនុគណនេយ្យ 62028 ដែលត្រូវបានកំណត់ជា "កិច្ចគាំទ្រផ្សេងទៀត" បានទទួលថវិកាប្រមាណ 163 លានដុល្លារអាមេរិក ដែលស្មើនឹង 52% នៃគណនេយ្យគោល6202។
- ថវិកាចំនួន 163 លានដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិកនេះបានបញ្ចូលទៅកាន់អនុគណនីនេះ ត្រូវបានបែងចែកក្នុងចំណោមក្រសួង ឬស្ថាប័នរដ្ឋរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនៅថ្នាក់កណ្ដាល ដែលក្រសួងនិងស្ថាប័នមួយចំនួនមិនទទួលបានការកំណត់ដោយច្បាប់អំពីកាតព្វកិច្ចអនុវត្តកម្មវិធីគាំពារសង្គម ដូចជា៖
  - ទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីទទួលបានថវិកា 13.13%
  - រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិលទទួលបានថវិកា 1.60%
  - ហើយព្រឹទ្ធសភាទទួលបានថវិកា 0.64%

ឯកតា លានរៀល

ការចំណាយសរុបដោយក្រសួងថ្នាក់កណ្ដាល ឬ ស្ថាប័នជាតិ ឆ្នាំ 2023 លើអនុគណនីចំណាយជំនួយផ្សេងៗ ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ (62028)	ចំនួនទឹកប្រាក់ 624,371.10	%
ព្រឹទ្ធសភា	4,000.00	0.64
ទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី	82,000.00	13.13
រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល	10,000.00	1.60
ក្រសួងមហាផ្ទៃរដ្ឋបាលទូទៅ	1,160.00	0.19
ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ	2,300.00	0.37
ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	120.00	0.02
ក្រសួងព័ត៌មាន	250.00	0.04
ក្រសួងសុខាភិបាល	516,000.00	82.64
ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា	2,804.00	0.45
ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ	497.00	0.08
ក្រសួងបរិស្ថាន	730.00	0.12
ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	1,900.00	0.30
ក្រសួងយុត្តិធម៌	2,600.00	0.42
តុលាការកំពូល	10.00	0.00

ប្រភព ៖ចំណូល ចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ 2023 ដោយអគ្គនាយកដ្ឋានថវិកា

មតិយោបល់

វាមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការធានាឱ្យមានការប្រើប្រាស់ថវិកាប្រកបដោយតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព។ អង្គការសង្គមស៊ីវិល (CSOs) សូមកោតសរសើរចំពោះគំនិតផ្តួចផ្តើមដ៏ល្អប្រសើររបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការជំរុញការវិនិយោគសាធារណៈក្នុងវិស័យសង្គម។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ វាជាការចាំបាច់ក្នុងការធានាទាំងប្រសិទ្ធភាព និងគណនេយ្យភាពនៃការអនុវត្តថវិកា។ លើសពីនេះទៀត វាជាការចាំបាច់សម្រាប់ក្រសួង ឬស្ថាប័នជាកាតព្វកិច្ចក្នុងការគ្រប់គ្រងថវិកានេះដោយផ្ទាល់។ នេះមិនត្រឹមតែធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវគណនេយ្យភាពប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងអនុញ្ញាតឱ្យរដ្ឋាភិបាលកាត់បន្ថយនូវការចំណាយប្រតិបត្តិការដែលទាក់ទងនឹងការអនុវត្តថវិកាដោយក្រសួង ឬស្ថាប័នការពារសង្គមដែលមិនពាក់ព័ន្ធ។

ស្ថាប័នត្រួតពិនិត្យ

ឯកតា លានរៀល

សេចក្តីបរិយាយ	ចំនួនទឹកប្រាក់												ប្រែប្រួលជា %				
	2019		2020		2021		2022		2023		2024		2020	2021	2022	2023	2024
សរុបចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិ	25,765,028.0	%	31,095.855.0	%	30,491,336.0	%	32,576,866.0	%	36,603,698.0	%	34,497,444.0	%					
រដ្ឋសភា	183,783.0	0.71%	193,937.0	0.62%	162,699.0	0.53%	200,586.0	0.62%	211,120.0	0.58%	219,313.0	0.64%	5.52%	-16.11%	23.29%	5.25%	3.88%
ព្រឹទ្ធសភា	87,233.0	0.34%	87,309.0	0.28%	76,052.0	0.25%	69,866.0	0.21%	74,021.0	0.20%	86,003.0	0.25%	0.09%	-12.89%	-8.13%	5.95%	16.19%
អជ្ញាធរសវនកម្មជាតិ	14,905.0	0.06%	14,986.0	0.05%	12,948.0	0.04%	12,310.0	0.04%	13,837.0	0.04%	15,313.0	0.04%	0.54%	-13.60%	-4.93%	12.40%	10.67%
ស្ថាប័នប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើពុករលួយ	46,536.4	0.18%	50,815.0	0.16%	42,549.0	0.14%	41.872.0	0.13%	48,442.0	0.13%	52,549.0	0.15%	9.19%	-16.27%	-1.59%	15.69%	8.48%

ប្រភព:ច្បាប់ថវិកាជាតិឆ្នាំ2019 ដល់ 2024

- អង្គភាពត្រួតពិនិត្យ រួមមាន អង្គនីតិប្បញ្ញត្តិទាំងពីរ និងស្ថាប័ន/អាជ្ញាធរសវនកម្មជាតិ ព្រមទាំងស្ថាប័នប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើពុករលួយ ទទួលបានអាណត្តិក្នុងការត្រួតពិនិត្យ និងធានាតម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពនៅក្នុងការប្រើប្រាស់ថវិការដ្ឋ។
- ការអង្កេតអំពីថវិកាបើកចំហ (Open Budget Survey) ដែលធ្វើឡើង ដោយអង្គការភាពជាដៃគូថវិកាអន្តរជាតិ (IBP) បានវាយតម្លៃអំពីការត្រួតពិនិត្យរបស់កម្ពុជានៅខ្សោយនៅឡើយ។ នៅឆ្នាំ2021 កម្ពុជាបានទទួលពិន្ទុតែ 41/100 ប៉ុណ្ណោះ ទៅលើការត្រួតពិនិត្យថវិកា។ លទ្ធផលនៃការអង្កេតនេះបានបង្ហាញថា អង្គនីតិប្បញ្ញត្តិ និងស្ថាប័នសវនកម្មកំពូលរបស់កម្ពុជាធ្វើការត្រួតពិនិត្យបន្តិចបន្តួច នៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃដំណើរការថវិកា។
- ការធានាបានថា អង្គនីតិប្បញ្ញត្តិអាចទទួលបានធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ធនធានមនុស្ស និងធនធានភស្តុភារដែលចាំបាច់សម្រាប់ការប្រតិបត្តិមុខងាររបស់ខ្លួនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព គឺជាការចាំបាច់។ ថវិកាសម្រាប់អង្គនីតិប្បញ្ញត្តិត្រូវបានការធានានៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ប៉ុន្តែគ្មានការបញ្ជាក់អំពីចំនួនអប្បបរមាឡើយ។ ថវិកាសម្រាប់អង្គនីតិប្បញ្ញត្តិត្រូវបានបញ្ចូលនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ការគ្រប់គ្រង ដែលគេហៅជាទូទៅថាថវិកាជាតិប្រចាំឆ្នាំ។
- ថវិកាជាតិដែលត្រូវបានវិភាជដល់រដ្ឋសភាជាតិនៅតែមិនប្រែប្រួលអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំហើយ ដែលគិតជាភាគរយមានចំនួនជាមធ្យម 0.6% នៃចំណាយថ្នាក់ជាតិ ពីឆ្នាំ2019 ដល់ឆ្នាំ2024។ ទោះជាយ៉ាងណាក្តី ទំហំថវិកាបានធ្លាក់ចុះ 3.88% នៅឆ្នាំ2023 និង 5.22% នៅឆ្នាំ2024។
- ចំពោះអជ្ញាធរសវនកម្មជាតិទិន្នន័យបង្ហាញថា ចំណែកនៃថវិកានេះតិចជាងចំណែកថវិកានៃស្ថាប័នប្រឆាំងអំពើពុករលួយប្រហែលបីដង។ អាជ្ញាធរនេះបានទទួលថវិកាចំនួនត្រឹមតែ 0.06% ទៅ 0.04% ប៉ុណ្ណោះនៃថវិកាចំណាយថ្នាក់ជាតិពីឆ្នាំ2019 ទៅ 2024។ ទំហំថវិកាសម្រាប់អាជ្ញាធរនេះក្នុងឆ្នាំ2024 កើនឡើងចំនួន 10% ដែលឈានដល់ទំហំទឹកប្រាក់ 3.7 លានដុល្លារអាមេរិក។

មតិយោបល់

- អង្គនីតិប្បញ្ញត្តិដើរតួនាទីសំខាន់នៅក្នុងការត្រួតពិនិត្យ និងផ្តល់ការអនុញ្ញាតចំពោះចំណាយសាធារណៈ និងការបង្កើនចំណូល។ ក្រុមការងារថវិកានៃអង្គការសង្គមស៊ីវិលសូមផ្តល់មតិយោបល់អំពីការចូលរួមកាន់តែខ្លាំងក្លា និងសកម្មរបស់រដ្ឋសភា នៅក្នុងដំណើរការដ៏ពេញលេញនៃវដ្តថវិការដ្ឋ។ មុខងារត្រួតពិនិត្យគប្បីត្រូវបានអនុវត្តនៅគ្រប់ដំណាក់កាលដំណើរការរៀបចំថវិកាទាំងមូល ចាប់តាំងពីការរៀបចំ រហូតដល់កិច្ចប្រតិបត្តិការ និងការពិនិត្យតាមដានថវិកា ជាជាងតែក្នុងអំឡុងពេលដំណាក់កាលសវនកម្មប៉ុណ្ណោះ។
- ដើម្បីគាំទ្រប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដល់រដ្ឋសភា នៅក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចដោយផ្អែកលើព័ត៌មាន និងទិន្នន័យច្បាស់លាស់ ស្ថាប័ននីតិប្បញ្ញត្តិគប្បីបង្កើតការិយាល័យស្រាវជ្រាវថវិកា ទាំងនៅក្នុងរដ្ឋសភា និងព្រឹទ្ធសភា និងវិភាជថវិកាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីឱ្យការិយាល័យនេះបំពេញមុខងារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

ការប្រើប្រាស់កម្ចីបរទេសទៅលើការវិនិយោគសាធារណៈសំខាន់ៗ

% ភាគរយនៃការវិនិយោគសាធារណៈ និង កម្ចីបរទេសដោយក្រសួង

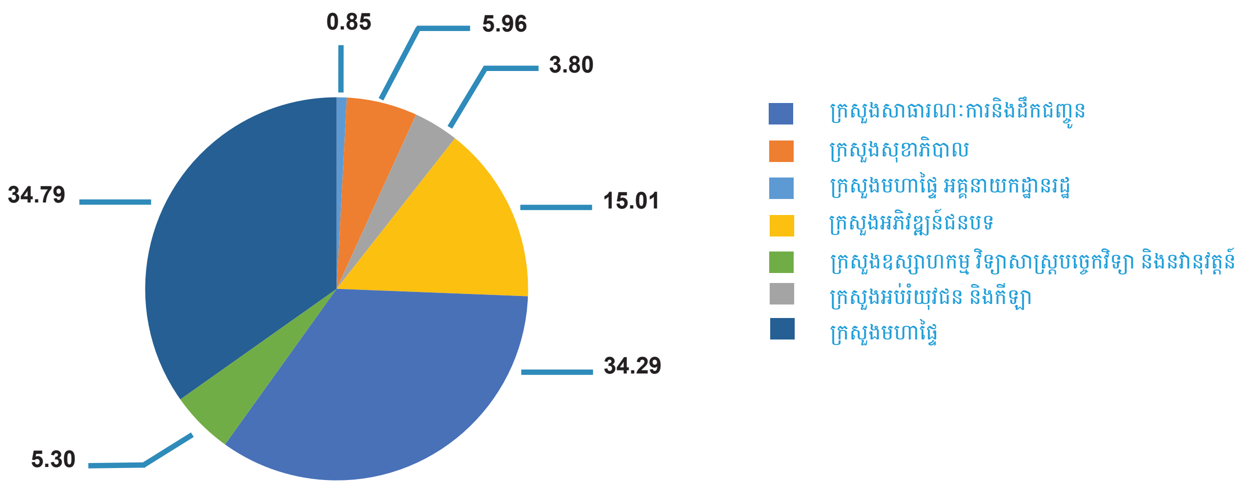

- ថវិកាវិនិយោគសាធារណៈពីហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុកនៅឆ្នាំ2024 បានថយចុះចំនួន 39.1%

នៅឆ្នាំ 2024 រាជរដ្ឋាភិបាលមានផែនការចំណាយថវិកា 1.527លានដុល្លារអាមេរិក ទៅលើគម្រោងវិនិយោគសាធារណៈ ដោយគៀរគរប្រភពថវិកាពីដៃគូខាងក្រៅនៅក្នុងទម្រង់ជាកម្ចីៗ ក្រសួងចំបងៗទទួលបានថវិការួមមាន៖

- ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន 34.29%
- ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ (15.01%)
- ក្រសួងធនធានរ៉ែ និងថាមពល 9.04%
- ក្រសួងធនធានទឹក និង ឧតុនិយម 11.13%
- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្របច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍ 5.30%
- ក្រសួងសុខាភិបាល 5.96%
- ក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា 3.8%
- ក្រសួងមហាផ្ទៃ 0.85%

ការប្រែប្រួលនៃការវិនិយោគសាធារណៈនៅក្នុងក្រសួងសំខាន់ៗចំនួន 2

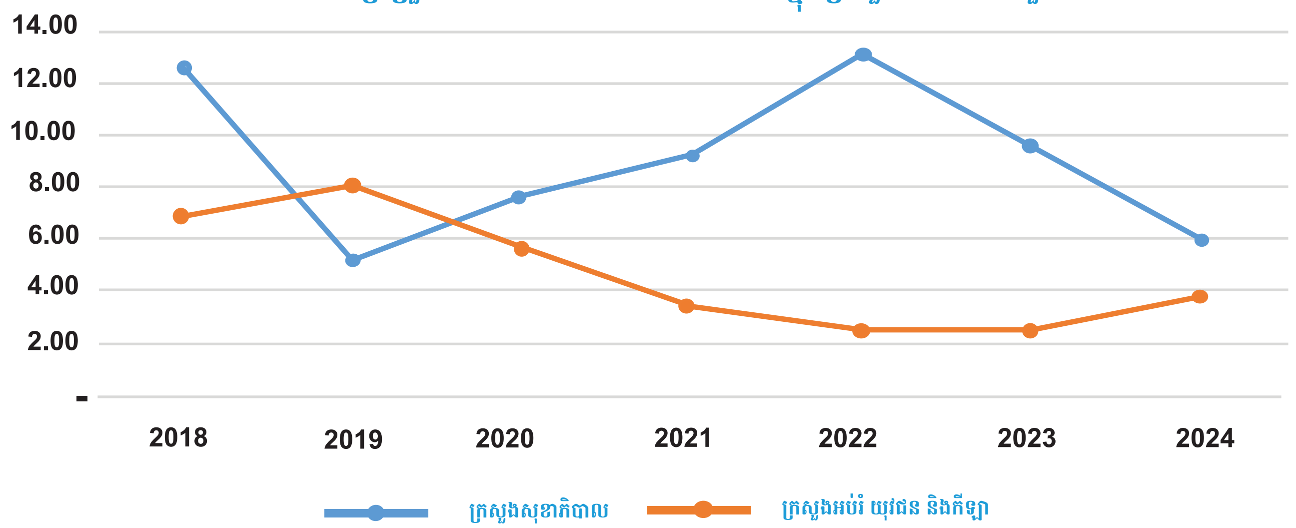

ក្រសួង និងស្ថាប័ន	ការវិភាជថវិកាជា % នៃកម្ចីបរទេសសម្រាប់ការវិនិយោគសាធារណៈ						
	ឆ្នាំ 2018	ឆ្នាំ 2019	ឆ្នាំ 2020	ឆ្នាំ 2021	ឆ្នាំ 2022	ឆ្នាំ 2023	ឆ្នាំ 2024
រដ្ឋសភាជាតិ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.46	0.32	0.52
ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី	3.19	2.59	1.67	1.74	1.73	1.71	0.05
ក្រសួងអធិការកិច្ច	0.00	0.02	0.02	0.05	0.02	0.04	N/A
ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	0.35	0.61	0.33	0.16	0.23	0.31	0.33
ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់	0.25	0.53	0.02	0.49	0.52	1.40	1.31
ស្ថាប័នប្រឆាំងអំពើពុករលួយ	0.02	0.01	0.01	N/A	N/A	N/A	N/A
ក្រសួងមុខងារសាធារណៈ	0.01	0.02	0.64	0.11	0.02	0.07	N/A
ក្រសួងមហាផ្ទៃ អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាល	1.04	1.41	0.11	0.49	1.55	1.23	0.85
ក្រសួងយុត្តិធម៌	0.20	0.13	0.36	0.13	0.12	0.13	N/A
ក្រសួងព័ត៌មាន	0.09	0.05	7.71	0.12	0.08	0.15	N/A
ក្រសួងសុខាភិបាល	12.62	5.17	5.71	9.28	13.09	9.52	5.96
ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា	6.87	8.12	0.15	3.44	2.54	2.56	3.80
ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ	0.01	0.20	0.15	0.15	0.10	0.13	N/A
ក្រសួងបរិស្ថាន	0.61	0.24	0.40	0.47	0.66	0.86	1.31
ក្រសួងសង្គមកិច្ចអតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	0.08	0.27	0.09	0.25	0.23	0.04	N/A
ក្រសួងធម្មការ និងសាសនា	0.01	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
ក្រសួងកិច្ចការនារី	0.03	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ	0.25	0.47	1.07	2.07	0.63	1.83	1.64
រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល	0.19	0.37	0.66	0.31	0.00	0.13	N/A
ក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល	15.45	8.65	8.33	12.22	13.53	6.50	9.04
ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	1.16	1.34	2.11	2.62	2.56	3.18	0.98
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	3.11	3.48	5.35	7.13	3.32	5.98	5.50
ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	6.94	7.06	4.66	6.16	9.31	11.01	15.01
ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍	0.44	0.39	0.76	3.34	0.30	3.35	2.62
ក្រសួងសាធារណៈការ និងដឹកជញ្ជូន	33.71	39.50	38.47	31.80	32.16	32.96	34.29
ក្រសួងទេសចរណ៍	0.74	1.19	1.02	0.79	0.43	0.49	0.36
ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	10.68	11.31	13.27	10.77	7.08	7.67	11.13
ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍	1.95	6.88	6.75	5.92	9.34	8.41	5.30

ប្រភព ៖ ច្បាប់ថវិកាជាតិ ឆ្នាំ២០១៨ ដល់ ២០២៤

មតិយោបល់

- ការប្រើប្រាស់កម្ចីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព គឺសំខាន់បំផុតចំពោះការធានានូវប្រយោជន៍រយៈពេលវែងរបស់កម្ចីទាំងនោះ។ រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីធ្វើសេចក្តីសម្រេចលើការវិនិយោគដោយពិចារណាល្អិតល្អន់ ដែលផ្តល់អាទិភាពលើការចំណាយមូលធន ដែលផ្តល់ផលត្រលប់វិញប្រកបដោយចីរភាព និងជៀសវាងគម្រោងចំណាយខ្ពស់ (white-elephant projects) តែបែរជាខ្វះលទ្ធភាពសម្រេចបានផលសេដ្ឋកិច្ច និងអាចរុញច្រានប្រទេសទៅក្នុងអន្ទាក់បំណុល។ មតិសាធារណៈទូទៅ បានគូសបញ្ជាក់នូវសេចក្តីត្រូវការឱ្យមានការវិភាជថវិកាបន្ថែមក្នុងចំនួនសមស្រប ដើម្បីពង្រឹងសុខុមាលភាពសង្គម និងលើកទឹកចិត្តក្រុមដែលមិនសូវទទួលបានការយកចិត្តទុកដាក់ និងងាយរងគ្រោះ រួមទាំងស្ត្រី កុមារ និងមនុស្សចាស់។
- រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីប្រើប្រាស់កម្ចីជាលក្ខណៈយុទ្ធសាស្ត្រ ដើម្បីបង្កើតភាពរីកចម្រើនរយៈពេលវែងលើផ្នែកសង្គមកិច្ច និងសេដ្ឋកិច្ច។ ការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធចាំបាច់ គឺជារឿងសំខាន់ ដើម្បីពង្រឹងការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនង និងភាពប្រកួតប្រជែងសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការកាត់បន្ថយបន្ទុកចំណាយផ្នែកភស្តុភារ និងផលិតកម្ម។ ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគប្បីកើតឡើងទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ រួមទាំងគម្រោងនៅថ្នាក់ឃុំសង្កាត់ ដូចជា បណ្តាញដឹកជញ្ជូន ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក អគ្គិសនី និងការតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត។
- ការអនុវត្តគោលនយោបាយដែលមិនអត់ឱនចំពោះអំពើពុករលួយ គឺ ចាំបាច់នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងថវិកាសាធារណៈជាពិសេសក្នុងដំណើរការលទ្ធកម្មសាធារណៈ។ ការត្រួតពិនិត្យប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងសវនកម្មឯករាជ្យទៅលើថវិកា គឺជាការចាំបាច់ ដើម្បីការពារប្រឆាំងនឹងអំពើមិនសមស្រប និងធានាតម្លាភាព។

តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាពថវិកា

- ក្នុងភាពជាតំណាងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ រាជរដ្ឋាភិបាលធ្វើសេចក្ដីសម្រេចចិត្តផ្នែកគោលនយោបាយសំខាន់ៗពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យរបស់ជាតិ និងបំណុលសាធារណៈ។ រាជរដ្ឋាភិបាលមានកាតព្វកិច្ចចំពោះប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួនក្នុងការបំពេញភារកិច្ចប្រកបដោយគណនេយ្យភាព ដោយធានានូវការគ្រប់គ្រងធនធានទាំងនោះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងទប់ស្កាត់ការកើតឡើងវិបត្តិដែលមិនអាចរំពឹងទុកមុនពាក់ព័ន្ធនឹងបំណុល និងភាពរិចរឹលនៃធនធានធម្មជាតិ។

- ដើម្បីជំរុញទំនុកចិត្តជាសាធារណៈ និងគណនេយ្យភាពនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងថវិកា និងធនធានរបស់រដ្ឋ រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវតែប្រកាន់ខ្ជាប់ខ្លួនទៅតាមគោលការណ៍មូលដ្ឋានដែលមិនអាចខ្វះបាន មានដូចជា ការធានានូវការផ្សព្វផ្សាយក្នុងរយៈរយៈពេលសមស្របនូវឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងថវិកា និងការឲ្យមានការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងការពិគ្រោះយោបល់ក្នុងដំណើរការរៀបចំ អនុវត្ត តាមដានវាយតម្លៃថវិកា។

មតិយោបល់

ដើម្បីលើកកម្ពស់តម្លាភាព និងបរិយាបន្នកាន់តែខ្លាំងនៅក្នុងដំណើរការរៀបចំថវិកា រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីពិចារណាបង្កើតថ្នាលអនឡាញ ដែលសម្របសម្រួលការប្រមូល និងការបញ្ចូលយោបល់សាធារណៈទៅក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយសារពើពន្ធ និងការរៀបចំថវិកា។

ការចំណាយមិនបានគ្រោងទុក (ថវិកាបម្រុង)

- ថវិកាចំណាយមិនបានគ្រោងទុក (ថវិកាបម្រុង) ត្រូវបានព្យាករណ៍ថានឹងកើនឡើងដល់ 603.57 លានដុល្លារអាមេរិក ឬ 7.11% នៃចំណាយថ្នាក់ជាតិសរុប ធៀបនឹងឆ្នាំ 2023 គឺកើនឡើងក្នុងទំហំថវិកាដល់ទៅ 43%។
- នៅឆ្នាំ2020 និង 2021 ការចំណាយនេះគ្រោងក្នុងទំហំថវិកាកម្រិតមធ្យម ដែលមានចំនួន 2.70% និង 2.29% ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក្តី នៅក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ការចំណាយនេះបានកើនឡើងទ្វេដង ពោលគឺការចំណាយនេះឈានដល់ 4.97% នៅឆ្នាំ2022 ហើយកើនដល់ 4.68% ក្នុងឆ្នាំ 2023 និងបន្តកើនដល់ 7.11% ក្នុងឆ្នាំ 2024។
- រាជរដ្ឋាភិបាលមានភាពចាំបាច់ក្នុងការអនុលោមទៅតាមលក្ខខណ្ឌសំខាន់ៗឲ្យបានម៉ឺងម៉ាត់ និងធានាថាថវិកានេះស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ត្រឹមត្រូវស្របតាមនីតិវិធីហិរញ្ញវត្ថុ។

បម្រែបម្រួលថវិកាចំណាយមិនបានគ្រោងទុកជា %

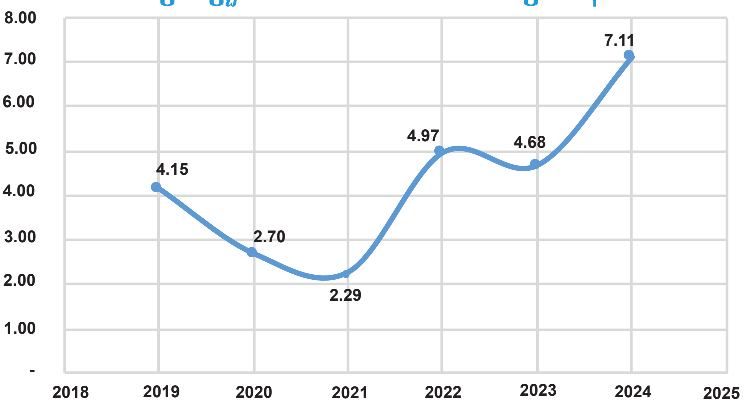

ឯកតា លានរៀល

សេចក្តីបរិយាយ	ឆ្នាំ 2018		ឆ្នាំ 2019		ឆ្នាំ 2020		ឆ្នាំ 2021	
	ចំនួនទឹកប្រាក់	%	ចំនួនទឹកប្រាក់	%	ចំនួនទឹកប្រាក់	%	ចំនួនទឹកប្រាក់	%
សរុបចំណាយថ្នាក់ជាតិ	23,428,298.00		25,765,028.00		31,095,855.00		30,491,336.00	
ចំណាយមិនទាន់បែងចែកមានមុខសញ្ញា	4,289,435.00	18.31	5,006,459.00	19.43	8,592,575.00	27.63	10,322,966.00	33.86
ចំណាយមិនបានគ្រោងទុក	N/A	N/A	1,069,010.00	4.15	838,884.00	2.70	697,000.00	2.29

សេចក្តីបរិយាយ	ឆ្នាំ 2022		ឆ្នាំ 2023		ឆ្នាំ 2024		ម្រែបម្រួលក្នុង 2023-2024	
	ចំនួនទឹកប្រាក់	%	ចំនួនទឹកប្រាក់	%	ចំនួនទឹកប្រាក់	%	ចំនួនទឹកប្រាក់	%
សរុបចំណាយថ្នាក់ជាតិ	32,576,866.00		36,603,698.00		34,497,444.00		-2,106,254.00	-5.75
ចំណាយមិនទាន់បែងចែកមានមុខសញ្ញា	11,591,345.00	35.58	11,409,580.40	31.17	8,335,304.70	24.16	-3,074,275.70	-26.94
ចំណាយមិនបានគ្រោងទុក	1,618,264.00	4.97	1,713,847.00	4.68	2,454,267.00	7.11	740,420.00	43.20

ប្រភព ៖ ច្បាប់ថវិកាជាតិ ឆ្នាំ 2018 ដល់ 2024

មតិយោបល់

- ប្រទេសកម្ពុជាប្រឈមមុខនឹងឱនភាពថវិកាប្រចាំឆ្នាំជាបន្តបន្ទាប់ ដែលធ្វើឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលចាំបាច់ត្រូវកាត់បន្ថយការចំណាយមិនបានគ្រោងទុកនេះឱ្យនៅត្រឹមមិនលើសពី 3% ជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ ការកាត់បន្ថយនេះ គឺជាការចាំបាច់ដើម្បីវិភាជធនធានកាន់តែច្រើនទៅដល់វិស័យសំខាន់ៗ ដូចជាវិស័យសុខាភិបាល អប់រំ និងកិច្ចគាំពារសង្គម។
- ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅនេះ រាជរដ្ឋាភិបាល ចាំបាច់ប្រកាន់ខ្ជាប់ខ្លួននូវវិធានការនៃអនុលោមភាពស្របតាមគោលការណ៍ និងគោលនយោបាយ ។ ការប្រកាន់ខ្ជាប់ខ្លួននេះរួមមានការអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធ ដូចជា គោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុ និងលទ្ធកម្មសាធារណៈ ដើម្បីទប់ស្កាត់ភាពមិនប្រក្រតី និងអំពើពុករលួយ។ ការការពារសុចរិតភាពនៃថវិកានេះត្រូវការសវនកម្មឯករាជ្យ និងការត្រួតពិនិត្យទាំងស្រុងពីសំណាក់ស្ថាប័នត្រួតពិនិត្យ រួមទាំងរដ្ឋសភា។
- បន្ថែមលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីពិចារណាបង្កើតលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ឬលក្ខខណ្ឌជាកាតព្វកិច្ច ដែលគ្រប់គ្រងលើការប្រើប្រាស់ថវិកានេះ។ ជំហានបែបបុរេសកម្មនេះធានានូវការគ្រប់គ្រងថវិកានេះប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ និងគណនេយ្យភាព ការជៀសវាង ការប្រើប្រាស់ធនធានមិនត្រឹមត្រូវ ហើយវិធាននេះនឹង រួមចំណែកជារួមដល់វិធាននៃគោលនយោបាយសារពើពន្ធ ។

ថវិកាប្រតិបត្តិការសម្រាប់មន្ទីររាជធានី ខេត្ត និងក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល

- ការចំណាយប្រតិបត្តិការដែលជាផ្នែកមួយក្នុងចំណាយចរន្ត ត្រូវបានវិភាគសម្រាប់ក្រសួងនៅថ្នាក់កណ្តាល និងមន្ទីររាជធានី ខេត្ត របស់ក្រសួង។
- ថវិកាថ្នាក់ជាតិចំនួន 83.6% ស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងនៅថ្នាក់កណ្តាល ដោយថវិកាជាតិចំនួនប្រហែល 16.4% ប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវបានបែងចែកទៅកាន់មន្ទីររាជធានី ខេត្តរបស់ក្រសួងនីមួយៗ។

% នៃថវិកាប្រតិបត្តិការ

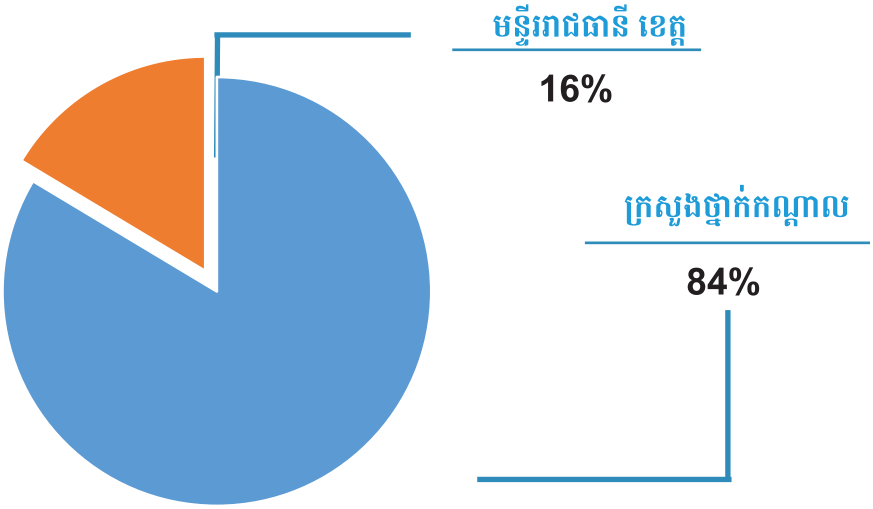

- មន្ទីររាជធានី ខេត្ត ត្រូវរំពឹងថានឹងដើរតួនាទីសំខាន់នៅក្នុងការផ្តល់សេវាសាធារណៈទៅដល់ប្រជាពលរដ្ឋ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច។ ប៉ុន្តែមន្ទីរមួយចំនួន ទទួលបាននូវការវិភាជថវិកាតិចជាងក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល រួមមាន៖
  - ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ
  - ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
  - ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
  - ក្រសួងសាធារណៈការ និងដឹកជញ្ជូន
  - ក្រសួងទេសចរណ៍
  - ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម

ឯកតា លានរៀល

ការវិភាជចំណាយថវិកាប្រតិបត្តិការឆ្នាំ 2024 គិតជាភាគរយ (%) សម្រាប់ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល និងមន្ទីររាជធានី ខេត្ត					
សេចក្តីបរិយាយ	**ចំនួនទឹកប្រាក់**	**%**	**សេចក្តីបរិយាយ**	**ចំនួនទឹកប្រាក់**	**%**
សរុបរួមចំណាយប្រតិបត្តិការ	3433659.9		ក្រសួងធម្មការ និងសាសនា	19039.8	
សរុបចំណាយប្រតិបត្តិការក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	2871210.6	83.6	ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	8438.0	44.3
សរុបចំណាយប្រតិបត្តិការមន្ទីររាជធានី ខេត្ត	562449.3	16.4	មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	10601.8	55.7
ក្រសួងអធិការកិច្ច	22451.0		ក្រសួងកិច្ចការនារី	23883.0	
ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	10498.0	46.8	ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	98910.0	41.4
មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	11953.0	53.2	មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	13992.0	58.6
ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	179669.5		ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ	98885.0	
ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	161507.5	89.9	ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	81423.8	82.3
មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	18162.0	10.1	មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	17461.2	17.7
ក្រសួងផែនការ	25780.0		ក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល	28119.0	
ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	12940.0	50.2	ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	15500.0	55.1
មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	12840.0	49.8	មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	12619.0	44.9
ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់	30602.0		ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	49745.0	
ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	17835.0	58	ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	36207.0	72.8
មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	12767.0	42	មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	13538.0	27.2
ក្រសួងមុខងារសាធារណៈ	22283.0		ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	99576.2	
ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	8985.0	40.3	ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	63619.2	63.9
មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	13298.0	59.7	មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	35957.0	36.1
ក្រសួងយុត្តិធម៌	85374.0		ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	172522.0	
មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	44967.0	53	ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	140288.0	81.3
ក្រសួងព័ត៌មាន	37008.0		មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	32234.0	18.7
ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	23554.0	63.6	ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍	82035.0	
មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	13454.0	36.4	ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	70218.0	85.6
ក្រសួងសុខាភិបាល	170971.0		មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	11817.0	14.4
ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	163040.0	95	ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន	355758.0	
ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា	326312.9		ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	336347.0	94.5
មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	166130.3	51	មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	19411.0	5.5
ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ	29656.2		ក្រសួងទេសចរណ៍	35112.0	
ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	16111.2	54	ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	22725.0	64.7
មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	13545.0	46	មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	12387.0	35.3
ក្រសួងបរិស្ថាន	31996.0		ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	132411.0	
ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	17935.0	56.1	ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	109324.0	82.6
មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	14061.0	43.9	មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	23087.0	17.4
ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	33553		ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍	30897.0	
ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	15559.0	46	ក្រសួងថ្នាក់កណ្តាល	18655.0	60.4
មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	17994.0	54	មន្ទីររាជធានី ខេត្ត	12242.0	39.6

ប្រភព ៖ ច្បាប់ថវិកាជាតិឆ្នាំ 2024

ថវិកាចំណាយលើលាភការ និងប្រាក់បំណាច់នៃមន្ត្រីអំណាចសាធារណៈ (គណនី 6401) ៖

- ការវិភាជថវិកាប្រាក់បំណាច់មុខងារ បង្ហាញអំពីក្តីបារម្ភពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើប្រាស់ការចំណាយថវិកាជាតិសម្រាប់ផ្តល់ដល់មន្ត្រីជាន់ខ្ពស់របស់រដ្ឋាភិបាល (6401) ដែលស្ថិតក្រោមប្រភេទនៃចំណាយបុគ្គលិក។
- ទំហំថវិកាសម្រាប់ការចំណាយនៅឆ្នាំ2023 គឺមានប្រហែល 56.72 លានដុល្លារអាមេរិកនេះបង្ហាញនូវកំណើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ចំពោះការចំណាយនេះ។

% លាភការ និងប្រាក់បំណាច់នៃអំណាចសាធារណៈ

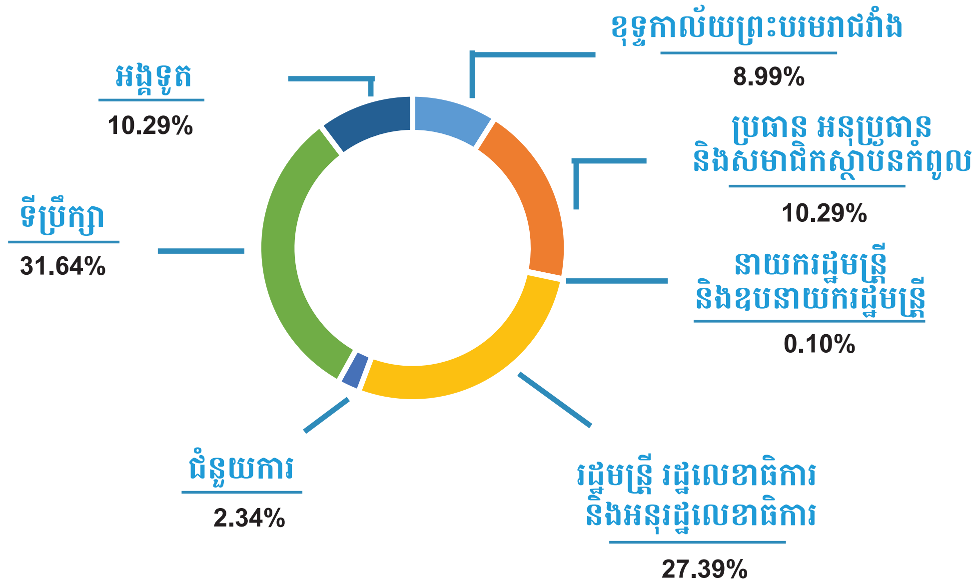

លាភការ និងប្រាក់បំណាច់របស់មន្ត្រីសាធារណៈ	ចំនួនទឹកប្រាក់គិតជាលានរៀល					ប្រែប្រួលជា %			
	2019	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
	170,932.5	189,445.1	211,589.7	217,458.4	226,911.2	11%	12%	3%	4%
ខុទ្ទកាល័យព្រះបរមរាជវាំង	16,800.0	19,200.0	19,200.0	19,200.0	20,400.0	14%	0%	0%	6%
ប្រាក់បំណាច់ ប្រធាន អនុប្រធាន និងសមាជិកស្ថាប័នកំពូល	42,163.1	41,896.2	41,958.3	43,670.1	43,670.4	-1%	0%	4%	0%
ប្រាក់បំណាច់ នាយករដ្ឋមន្ត្រី និងឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី	216.0	408.0	216.0	216.0	210.0	89%	-47%	0%	0%
ប្រាក់បំណាច់រដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋលេខាធិការ និងអនុរដ្ឋលេខាធិការ	38,672.9	48,470.2	53,538.4	57,392.7	62,154.6	25%	10%	7%	8%
ប្រាក់បំណាច់អង្គទូត	4,329.0	5,106.0	5,148.0	5,148.0	5,320.0	18%	1%	0%	3%
លាភការទីប្រឹក្សា	51,067.9	56,181.9	70,072.1	69,968.1	71,790.9	10%	25%	0%	3%
លាភការជំនួយការ	17,683.6	18,182.8	21,456.9	21,863.5	23,359.3	3%	18%	2%	7%

ប្រភព៖ ចំណាយថវិកាថ្នាក់ជាតិចាប់ពីឆ្នាំ 2019 ដល់ 2023

- នៅឆ្នាំ 2023 ទឹកប្រាក់ចំនួន 68% នៃថវិកាសម្រាប់ប្រាក់បំណាច់មុខងារនេះ (6401) ត្រូវបានវិភាជទាំងស្រុងទៅដល់ប្រភេទទាំងបីនេះ (27% សម្រាប់រដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋលេខាធិការ, អនុរដ្ឋលេខាធិការ, 31% សម្រាប់ទីប្រឹក្សា និង 10% សម្រាប់ជំនួយការ)
- ក្រសួងការពារជាតិ គឺជាក្រសួងដែលចំណាយថវិកាបំណាច់មុខងារច្រើនបំផុតចំពោះរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋលេខាធិការ និងអនុរដ្ឋលេខាធិការ ចំណែកឯក្រសួងមហាផ្ទៃ ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងរដ្ឋសភា គឺជាស្ថាប័នចំណាយខ្ពស់ជាងគេនូវថវិកាសម្រាប់ប្រាក់បំណាច់មុខងារទីប្រឹក្សា និងជំនួយការ។

លាភការ និងប្រាក់បំណាច់នៃអំណាចសាធារណៈ (ឯកតា លានរៀល)						
សេចក្តីបរិយាយ	**រដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋលេខាធិការ និងអនុរដ្ឋលេខាធិការ** (64014)		**ទីប្រឹក្សា** (64016)		**ជំនួយការ** (64018)	
សរុបរួមចំណាយ ២០២៣	**62,154.6**	%	**71,790.9**	%	**23,359.3**	%
រាជធានី ខេត្ត		0.00%	29.3	0.04%		0.00%
01-ព្រះបរមរាជវាំង	598.0	0.96%	6,402.0	8.92%	610.0	2.61%
02-រដ្ឋសភា	386.0	0.62%	8,230.3	11.46%	4,920.2	21.06%
03-ព្រឹទ្ធសភា	355.0	0.57%	2,1116.0	2.95%	218.0	0.93%
04-ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ	235.0	0.38%	612.0	0.85%	281.0	1.20%
05.1-ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី	4,317.6	6.95%	13,230.4	18.43%	7,339.9	31.42%
05.3-រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល	765.6	1.23%	360.4	0.50%	219.6	0.94%
06-ក្រសួងការពារជាតិ	13,825.0	22.24%		0.00%		0.00%
07.1-ក្រសួងមហាផ្ទៃសន្តិសុខសាធារណៈ	1,873.3	3.01%	4,673.6	6.51%		0.00%
07.2-ក្រសួងមហាផ្ទៃរដ្ឋបាលទូទៅ	1,608.0	2.59%	13,283.9	18.50%	820.4	3.51%
08-ក្រសួងទំនាក់ទំនងជាមួយ រដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា	1,041.6	1.68%	1,132.2	1.58%	670.3	2.87%
09-ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ	890.4	1.43%	242.6	0.34%	86.0	0.37%
10-ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	1,821.6	2.93%	607.2	0.85%	167.3	0.72%
11-ក្រសួងព័ត៌មាន	2,317.6	3.73%	5,444.9	7.58%	79.6	0.34%
12-ក្រសួងសុខាភិបាល	2,167.2	3.49%	948.0	1.32%	49.2	0.21%
13-ក្រសួងរ៉ែ និងថាមពល	1,328.4	2.14%	184.4	0.26%	146.5	0.63%
14-ក្រសួងផែនការ	1,172.4	1.89%	2,059.2	2.87%	1,053.4	4.51%
15-ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	1,581.6	2.54%	729.3	1.02%	479.6	2.05%
16.1-ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា	1,303.2	2.10%	1,102.8	1.54%	173.6	0.74%
17-ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	1,776.0	2.86%	761.5	1.06%	303.6	1.30%
18-ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ	950.5	1.53%	547.6	0.76%	689.0	2.95%
19-ក្រសួងបរិស្ថាន	1,206.0	1.94%	297.6	0.41%	973.3	4.17%
20-ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	1,414.6	2.28%	677.0	0.94%	175.0	0.75%
21-ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	1,603.6	2.58%	1,035.3	1.44%	118.1	0.51%
22-ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍	1,588.8	2.56%	449.8	0.63%	569.9	2.44%
23-ក្រសួងធម្មការ និងសាសនា	1,311.6	2.11%	394.0	0.55%	151.7	0.65%
24-ក្រសួងកិច្ចការនារី	968.8	1.56%	245.7	0.34%	1.7	0.01%
25-ក្រសួងសាធារណៈការ និងដឹកជញ្ជូន	2,071.2	3.33%	454.8	0.63%	670.8	2.87%
26.1-ក្រសួងយុត្តិធម៌	757.9	1.22%	301.4	0.42%	653.6	2.80%
26.2-តុលាការកំពូល	14.4	0.02%		0.00%		0.00%
26.4-ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម	162.0	0.26%		0.00%		0.00%
27-ក្រសួងទេសចរណ៍	1,672.8	2.69%	795.6	1.11%	529.2	2.27%
28-ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគររូបនីយកម្ម និងសំណង់	1,188.0	1.91%	460.8	0.64%	326.4	1.40%
29-ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	996.0	1.60%	262.8	0.37%	51.6	0.22%
31-អជ្ញាធរសវនកម្មជាតិ	819.0	1.32%	108.9	0.15%		0.00%
32-ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ	1,627.6	2.62%	2,876.2	4.01%	178.8	0.77%
33-អង្គភាពប្រឆាំងអំពើពុករលួយ	1,684.3	2.71%		0.00%	255.9	1.10%
34-ក្រសួងមុខងារសាធារណៈ	1,370.4	2.20%	338.4	0.47%	43.2	0.18%
35-ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្រ្ត បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍	1,383.6	2.23%	395.0	0.55%	352.9	1.51%

ការចំណាយរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ

- ថវិកានេះរាប់បញ្ចូលការចំណាយរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលរួមទាំងរាជធានី-ខេត្ត ក្រុង-ខណ្ឌ-ស្រុក និងឃុំ-សង្កាត់។ ការវិភាជថវិកាសម្រាប់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិបានកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ ដោយកើនឡើងពី 13% នៅឆ្នាំ2023 ទៅប្រមាណ19% នៅ2024។
- ថ្វីបើមាននិន្នាការកើនឡើងបែបនេះក្តី ភាគរយនៃការវិភាជថវិកានៅតែទាបគួរឱ្យកត់សម្គាល់ បើធៀបនឹងការចំណាយរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ ដែលមានចំនួនរហូតដល់ 81% ។

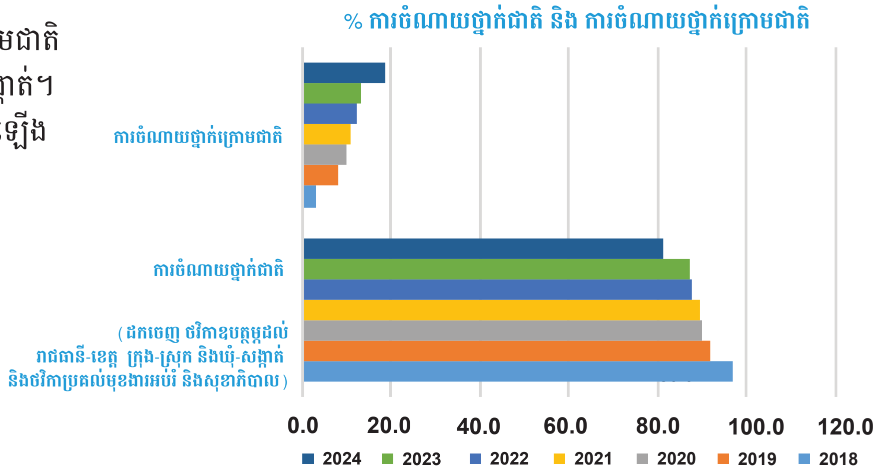

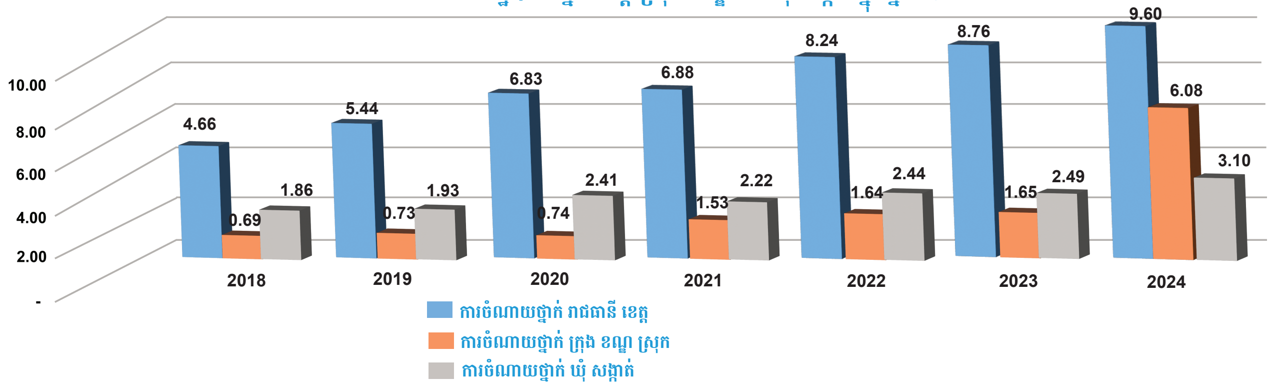

មតិយោបល់

- រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីបង្កើនចំណែកនៃថវិកា ដែលត្រូវវិភាជទៅកាន់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដោយបង្កើនទៅដល់ 30% នៃការចំណាយប្រចាំឆ្នាំរបស់រដ្ឋ ដែល10% គប្បីត្រូវវិភាជសម្រាប់រដ្ឋបាលក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ចំណែកឯ 10% ទៀតគប្បីត្រូវវិភាជទៅដល់រដ្ឋបាលឃុំ-សង្កាត់។ ការវិភាជថវិកាបន្ថែម នេះនឹងផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់រដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិទាំងនេះនៅក្នុងការបំពេញភារកិច្ចជាកាតព្វកិច្ចរបស់ពួកគេប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងកាត់បន្ថយភាពខ្វះខាត ក្នុងការចំណាយសម្រាប់ប្រតិបត្តិការរដ្ឋបាល និងមុខងារថ្មីៗ។
- រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីតាមដាន និងវាយតម្លៃប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពនូវការអនុវត្តអនុក្រឹត្យលេខ 152 និង153 ដែលបានណែនាំរដ្ឋបាលឃុំសង្កាត់ និងក្រុង ស្រុកខណ្ឌវិភាជថវិកាដល់កិច្ចការសង្គមកិច្ច ការពារធនធានធម្មជាតិ និងបរិស្ថាន ព្រមទាំងការសម្របខ្លួនទៅតាមបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ។
- រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីវិភាជថវិកាកាន់តែច្រើនសម្រាប់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ រួមទាំងពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីក្នុងការគ្រប់គ្រង និងអនុវត្តថវិកាឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈកម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពដែលឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ។ កម្មវិធីទាំងនេះគប្បីបញ្ចូលវដ្តនៃការគ្រប់គ្រងថវិកា ការពិនិត្យតាមដាន ការវាយតម្លៃ និងការរៀនសូត្ររួមជាមួយនឹងសវនកម្មផ្ទៃក្នុង។
- រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីបង្កើត និងអនុវត្តប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង និងប្រព័ន្ធសវនកម្មផ្ទៃក្នុង សម្រាប់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ ក្នុងពេលតំណាលគ្នានេះដែរ រដ្ឋាភិបាលគប្បីធានាអោយបានធានានូវការបំពេញមុខងារ តួនាទីត្រួតពិនិត្យពេញលេញ និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពទៅលើក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិនៅក្នុងការពិនិត្យតាមដានវឌ្ឍនភាពនៃអនុវត្តថវិកា។
- រាជរដ្ឋាភិបាលគប្បីសកម្មក្នុងការលើកទឹកចិត្តការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងដំណើរការរៀបចំថវិកា ដើម្បីជំរុញភាពជាម្ចាស់របស់ប្រជាពលរដ្ឋទៅលើផែនការអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋានរបស់ពួកគេ។

រចនាសម្ព័ន្ធនៃឯកសារថវិកា

- របាយការណ៍អំពីការលទ្ធផលនៃអនុវត្តថវិកាគួរត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងទម្រង់ស្របគ្នា និងអាចផ្ទៀងផ្ទាត់ជាមួយផែនការថវិកា។ រចនាសម្ព័ន្ធ ឬគណនីថវិកាដែលប្រើប្រាស់ និងកត់ត្រាក្នុងច្បាប់ស្តីពីការទូទាត់ថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ខុសគ្នាពីរចនាសម្ព័ន្ធ ឬគណនីថវិកាក្នុងច្បាប់ថវិកាប្រចាំឆ្នាំ។

- ថវិកាចំណាយ ដែលបានកត់ត្រា ឬបង្ហាញ ក្នុងតារាង «ខ» នៃច្បាប់ស្តីពីថវិកាជាតិ ត្រូវបានចែកចេញជាប្រាំមួយប្រភេទសម្រាប់ចំណាយចរន្ត ចំណែកឯច្បាប់ស្តីពីការទូទាត់ថវិកា បានរៀបចំ និងកត់ត្រាការចំណាយនេះក្នុងទម្រង់ជាជំពូកទៅវិញ។
- តួលេខថវិកាត្រូវបាន បង្ហាញជាឯកតារូបិយវត្ថុខុសៗគ្នានៅក្នុងច្បាប់ទាំងនេះ។
- មិនបានបង្ហាញនូវតួរលេខនៃចំណាយថវិការដ្ឋទាំងស្រុងនៅក្នុងច្បាប់ថវិកា ហើយតម្រូវឲ្យធ្វើការគណនារកតួរលេខនោះ ពិតជាបង្កបញ្ហាប្រឈមក្នុងការប្រៀបធៀប និងផ្ទៀងផ្ទាត់ នៅខណៈពេលដែលសារតួរលេខនេះបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ក្នុងឯកសារស្តីពីថវិកាសង្ខេបទៅវិញ។

មតិយោបល់

រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេស ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ គប្បីពង្រឹងការយល់ដឹងជាសាធារណៈអំពីថវិកាសាធារណៈ និងតម្លាភាពនៃការអនុវត្តថវិកា តាមរយៈការបង្កើតក្របខណ្ឌ និងទម្រង់ជាស្តង់ដាសម្រាប់ច្បាប់ទាំងពីរប្រភេទនេះ ដែលសម្របសម្រួលដល់ការផ្ទៀងផ្ទាត់ និងការពិនិត្យមើលថវិកាឡើងវិញ។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទំនាក់ទំនង៖

1. លោក ឡាំ សុជាតិ ប្រធានក្រុមការងារថវិកានៃអង្គការសង្គមស៊ីវិល និងនាយកប្រតិបត្តិនៃវិទ្យាស្ថានតស៊ូមតិ និងគោលនយោបាយ ទូរស័ព្ទ៖ 012 718 611 ឬ socheat.lam@apiinstitute.org
2. លោក ប៉ិច ពិសី អនុប្រធានក្រុមការងារថវិកានៃអង្គការសង្គមស៊ីវិល និងនាយកប្រតិបត្តិនៃអង្គការតម្លាភាពកម្ពុជា ទូរស័ព្ទ៖ 089 972 620 ឬ piseypech@ticambodia.org
3. លោក ម៉ារ សុផល លេខាធិការនៃក្រុមការងារថវិកានៃអង្គការសង្គមស៊ីវិល និងប្រធានកម្មវិធីនៃវេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលស្តីពីកម្ពុជា ទូរស័ព្ទ៖ 012 845 091 ឬ sophal@ngoforum.org.kh